Erasmus Plus Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért

Egy továbbképzés születése

Az ötlettől az alapítási engedélyig

2015–1-HU01KA201-013623

A kiadvány az Erasmus Plus Stratégiai együttműködés a szociális érzékenység fejlesztéséért c. pályázat (2015-1-HU01KA201-013623) keretében készült.
A projektet az Európai Bizottság támogatta.
A kiadványban megjelentek nem szükségszerűen tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.
A kiadványt a Katház Közhasznú Nonprofit Kft. szakmai csoportja készítette

2018

Tartalom

Előszó 5

Ahogyan a pedagógus-továbbképzés ötlete megszületett 6

Az akkreditációs eljárás és a tesztkurzus 8

A tesztkurzus értékelése 10
Résztvevői értékelés 11
Tréneri értékelés 11
Szervezői értékelés 13

A modellóra 14
A modellóra vázlata 14
A modellóra értékelése 16

Értékelés és tapasztalatcsere 17

Zárszó 18

Mellékletek 19

Előszó

Az Olvasó az ***Erasmus+ Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért***, „becenevén" ***ÉrTed?!*** projekt keretében készített szellemi termékek utolsó darabját tartja a kezében. A kiadvány a projektben folytatott képzésfejlesztési tevékenység leíró-összegző dokumentuma, amely a korábban elkészített *Mi(egy)Más –Szociális érzékenység fejlesztése a 14–18 éves korosztály körében. Középiskolai pedagógusok szociális érzékenységének fejlesztése* c. és a *Módszertani Segédletek* c. szellemi termékkel áll szoros kapcsolatban. Jóllehet, jelen kiadványunkban nem ismételjük meg az említett két szakmai anyag tartalmát, mégis az érthetőség kedvéért gyakran hivatkozunk rájuk. Míg a *Mi(egy)Más* képzési anyag és a *Módszertani Segédletek* pedagógus-szemlélettel rendelkeznek, az *Egy akkreditált pedagógus-továbbképzés születése: az ötlettől az alapítási engedélyig* c. anyag sokkal inkább intézményi-szervezeti nézőpontot érvényesít. Azt mutatja be ugyanis, hogy egy oktatási-képzési civil szervezet keretei között miként lehetséges eljutni a képzés ötletétől annak hivatalos, akár a nemzeti (tovább)képzési rendszerbe illesztett formájának megvalósításához. Így részletesen ismertetjük a képzésfejlesztési folyamat hátterét (a képzés alapötletének megszületése és a projekt kezdete), valamint magát a képzésfejlesztési folyamatot is, amelynek keretében a képzési terv megalkotására és módosítására, a képzést tesztelő pilot alkalom (ún. tesztkurzus) bemutatására, és a képzés újdonságának számító modellóra elemzéséére térünk ki. Végül, a résztvevők, trénerek és a szervezők értékelésének ismertetésével, majd néhány fontosabb tanulság levonásával zárjuk a kiadványt.

Bibok Ágnes
Katház Közhasznú Nonprofit Kft

Ahogyan a pedagógus-továbbképzés ötlete megszületett

A ***Mi(egy)Más – Szociális érzékenység fejlesztése a 14–18 éves korosztály körében*** c. szociális érzékenységfejlesztő pedagógus-továbbképzés ötlete egy öt éve zajló, diákoknak szóló érzékenyítő projekthét kapcsán született meg. A ***Kapcsolódj be Te is!*** elnevezésű, bentlakásos program keretében évente 20–25 diák képzése és szociális kompetenciájának fejlesztése történik. A szegedi Katház Kft. és a német Kommende Dortmund Sozialinstitut[1] együttműködésében megvalósuló program célja, hogy a fiatalok figyelmét ráirányítsa az őket körülvevő szűkebb és tágabb közösségük, illetve a társadalom problémáira és kihívásaira, és képessé, valamint érzékennyé tegye őket arra, hogy maguk is hozzájáruljanak ezek megoldásához vagy enyhítéséhez. A program a következő három fő pillérre épül: közösség, spiritualitás és szociális érzékenység. A megvalósított programhetek tapasztalatai alapján a fiatalokban sikerült elültetni az önálló kezdeményezés csíráit, ám az ötletek megvalósításához, az elindult érzékenyítő folyamatok, attitűdváltozás kiteljesedéséhez további, szakmai segítségre lett volna szükség. Ez a segítség azonban gyakran hiányzott a fiatalok környezetében, akár az iskolai, akár az iskolán kívüli környezet tekintetében. Így született meg az az ötlet, hogy érdemes lenne kidolgozni egy kifejezetten pedagógusoknak (illetve, a középiskolás korosztálylyal foglalkozó segítő szakmákban dolgozóknak) szóló továbbképzést. Az ötlet létjogosultságát a tervezett képzés multiplikátor hatása is támogatta, hiszen míg a *Kapcsolódj be Te is!* projekthét keretei között évente 20–25 diák (és környezete áttételes) érzékenyítésére van lehetőség, addig egy pedagógus-továbbképzés elindítása esetén - képzésenként 15–20 pedagógussal számolva – közvetve akár 300–400 diák is elérhető. Végül, a multiplikációs hatás mellett még egy jelentős tényező, nevezetesen a képzés hiánypótló jellege is a képzésfejlesztés létjogosultsága mellett szólt. A Katház Kft. korábbi szakmai programjainak köszönhetően, számos szegedi és Szeged környéki iskolában tanító pedagógussal, illetve fiatalokkal foglalkozó segítő szakmák képviselőivel (szociális munkás, pszichológus, ifjúsági szakember stb.) állt kapcsolatban, akik gyakran hangoztatták a fiatalok szociális érzékenysége fejlesztésének szükségességét.

Mindezek nyomán, a Katház Kft. szakmai csapata elkezdte keresni a lehetőséget egy, a fentiekben vázolt képzés elindítására. Több oktatási-továbbképzési szakértővel konzultáltunk, a jövőbeli képzés tartalmi jellemzőiről és a megfelelő képzési forma kiválasztásáról. Így jutottunk el az államilag akkreditált pedagógus-továbbképzési formához, amely két szempontból is rendkívül jó választásnak bizonyult. Egyrészt, lehetőséget ad arra, hogy a képzést elvégző pedagógusok a képzésért szerezhető kreditpontokat a saját szakmai előmenetelükhöz is felhasználják, másrészt, a Katház Kft. mint akkreditált képzési központ szakmai kapcsolati hálózatának fejlesztését is lehetővé tette.

A képzés elindításához szükséges forrást az *Erasmus+ program* „stratégiai partnerségek" pályázati kategóriája biztosította. A partnerkeresés során kiemelt szempont volt, hogy különböző típusú oktatási intézményeket hozzunk össze a stratégiai partnerség keretei közé. Így partnerségi megállapodást kötöttünk az Angers-i Tudományegyetemmel, a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceummal, a Bátorkeszi Magán Szakközépiskolával, a hamminkelni Akademie Klausenhof felnőttképzési központtal és ljubljanai Socialna Akademijával. Fontosnak tartottuk, hogy a partnerek között mindenképpen szerepeljen középfokú oktatási intézmény, hogy pedagógus-szempontú, közvetlen és folyamatos visszajelzést kaphassunk a képzés kidolgozása során.

A képzésfejlesztés köré épített projektben három lépcsőben jutottunk el az akkreditált továbbképzésig. Először, egy helyzetértékelő-elemző szakasz zajlott le, ahol kérdőíves kutatást végeztünk szegedi és környék-

1 Ld. részletesebben http://www.kommende-dortmund.de/projekte.

beli, valamint temesvári és komáromi iskolákban. A kutatás célja az volt, hogy felmérjük a diákok szociális érzékenységének fejlettségét, ezirányú attitűdjeit, amely a projekt egyik kiindulási alapját képezte.

A második szakasz a képzésfejlesztésről szólt, és egy ún. Képzők képzése (*Training of Trainers*) eseménnyel kezdődött. A kétalkalmas tréning során az volt a célunk, hogy felkészítsük, kiképezzük azokat a szakembereket, akik az akkreditálandó képzés szakmai tartalmát fogják készíteni. Érdekes és váratlan tapasztalat volt, hogy a képzésen résztvevő 12–14 fő közül végül csak 2–4 fő vett részt a szakmai tartalom, a tananyag kidolgozásában. További fontos felismerés volt, hogy jóllehet a tréninget szakképzett trénerek (az Akademie Klausenhof német felnőttképzési központ trénerei) tartották, a házigazda Katház Kft. szerepe szintén nagyon fontos volt a képzések lebonyolítás során- nemcsak az infrastrukturális háttér biztosításában, de a résztvevők igényeinek felmérésében, a tréning projekthez alakításában, a résztvevők és a trénerek közötti közvetítésben is. A tréning német nyelven zajlott tolmácsolással, ami egyrészt kuriózumnak számított mind a résztvevők, mind a trénerek számára. Másrészt viszont, a trénerek német nemzetisége nagy kihívást is jelentett, mégpedig az eltérő társadalmi valóságok, különös tekintettel a magyar és a német iskolarendszer különbségeire, az iskolai keretek között megvalósítható programokra és lehetőségekre. A tréning során végig azt a szemléletet igyekezünk követni, hogy a tréningrésztvevőket felkészítsük a képzési anyagok elkészítésére, az akkreditálandó képzés szakmai-módszertani megalkotására. A trénerek ennek érdekében számos olyan feladatot, gyakorlati példát hoztak, amelyek iskolai keretek között is használhatóak. Példának okáért, az egyikük említette, hogy nemrégiben tréninget tartott egy német középiskolában, ahol a résztvevők között több SNI-s vagy magatartászavaros fiatal is volt. A tréner elmesélte, hogy ezeket a fiatalokat az osztályukból kiemelve, kiscsoportos formában, külön foglalkozik velük. A tréningen résztvevő pedagógusok visszajelzése alapján a hazai oktatási rendszerben ez jelenleg kevéssé megvalósítható.

A Képzők Képzése során két munkacsoportot alakítottunk ki, amelyek a Katház Kft szakmai vezetésével működtek Az egyik az akkreditálandó képzés tartalmi és módszertani kidolgozásért, a másik a képzés résztvevői számára készített pedagógus tansegédlet kidolgozásával foglalkozott. A munkacsoportok kétheti-havi rendszerességgel tartottak megbeszélést, amelyet a Katház Kft munkatársai vezettek. A megbeszélések témája a feladatok kiosztása, ez egyes munkafolyamtok ellenőrzése és követése, az esetlegesen felmerülő szakmai dilemmák megvitatása volt. A munka elkezdéséhez a képzésfejlesztési munkacsoportban két fontos kérdést kellett tisztázni. Egyrészt, a képzés témájának, a szociális érzékenység fejlesztésének neveléstudományi-pedagógiai rendszerbeli helyét, másrészt, az akkreditálandó képzés formáját.

A projekt keretében és a képzésfejlesztés során a szociális érzékenységet a szociális kompetencia részeként tekintettük, és olyan sajátos készségeket, ismereteket és attitűdök gyűjtőfogalmát értettük alatta, amelyek a szakmai és magánéletben egyaránt nélkülözhetetlenek.[2] A szociális kompetencia meghatározása az utóbbi időben a kutatók érdeklődésének is a középpontjába került, amelyek közül a következő kettőt választottuk kiindulási alapul. Goleman[3] közismert értelmezése szerint a szociális kompetencia az érzelmi kompetencia egyik összetevője, egyúttal olyan tulajdonságok vagy képességek gyűjtőfogalma, amelyek az életben a sikerességet biztosítják. A szociális kompetencia részkompetenciái az empátia (képesség arra, hogy megértsük mások érzéseit, szükségleteit, meggyőződéseit) és a kapcsolatirányító képesség. A másik, a képzés moduljainak kialakítása szempontjából is fontos értelmezést a Stephens-modell[4] biztosította, amely részletesen meghatározza a szociális érzékenység részterületeit: személyközi viselkedés (konfliktuskezelés, figyelemfelkeltés, üdvözlés, segítés másokon, viselkedés, pozitív attitűd mások iránt), az önmagunkkal szembeni viselkedés (következmények vállalása, etikus viselkedés, érzelmek kifejezése, pozitív én-attitűd, -önelfogadás, felelősség a tanulásban, kapcsolatokban), a feladattal kapcsolatos viselkedés (kommunikáció

2 A szociális érzékenység fejlesztésének neveléstudományi-elméleti hátterét ld. részletesen Bibok Ágnes–Erdei Ildikó: *Pedagógusok szociális érzékenyítése – lehetőségek és kihívások. MiEgyMás – Szociális érzékenység fejlesztése a 14–18 éves korosztály körében.* Módszertani Közlemények, Szeged, 2018. Megjelenés alatt.

3 Goleman, Daniel: *Érzelmi intelligencia*. Budapest, Háttér Kiadó, 1997.

4 Stephens, Thomas M.: *Social skills in the classroom*. Odessa, Cedars Press, 1992.

feladatvégzés közben – kérdésre válaszol, figyelés feladatvégzés közben, csoporton belüli aktivitás, szívesen együttműködik, mások előtti szereplés vállalása) és a környezeti viselkedés (környezet megóvása, étkezési viselkedés, közlekedés). Az idézett modellek jól mutatják a szociális érzékenység összetettségét, és ebből következően arra is felhívják a figyelmet, hogy az azt fejleszteni szándékozó képzés kidolgozásához szintén komplex tartalmi megközelítés szükséges.

A szociális érzékenység tartalmának és lehetséges megközelítéseinek vizsgálata után arra a kérdésre kellett választ találni, hogy a fentiekben vázolt komplex kompetenciaegyüttes milyen formában fejleszthető, és ez milyen pedagógus-továbbképzési típusnak feleltethető meg. A munkacsoport-megbeszélések során arra jutottunk, hogy a szociális készségek alakítása elsősorban csoportmunkában, saját élményű tanulással valósítható meg,[5] amihez a tréningmódszer alkalmazása tűnt a leginkább megfelelőnek. Így került sor egy pedagógusoknak szóló, érzékenyítő tréning kidolgozására, kétszer két alkalom (összesen harminc tanóra) időtartamban. A tréninghez a megfelelő pedagógus-továbbképzési formát a „tréningjellegű továbbképzés" biztosította, amely gyakorlatorientált jellege és a tréningmódszerek alkalmazásának lehetővé tétele miatt alkalmas volt a kidolgozott érzékenyítő továbbképzés akkreditálására.

Az akkreditációs eljárás és a tesztkurzus

Az akkreditációs eljárás elindításához azonban további kérdések tisztázásra volt szükség. Mindenekelőtt pl. meg kellett tudnunk, milyen lépései vannak az akkreditációs eljárásnak, milyen formai és tartalmi követelményeknek kell megfelelni egy akkreditálandó képzésnek? Szükséges-e külső szakértő bevonása, és ha igen, egyúttal kötelező-e? A kérdések megválaszolása néhány hetes utánajárás,[6] telefonos érdeklődés után lehetségessé vált. Az akkreditációs eljárás illetékes hatósága az Oktatási Hivatal, az akkreditációhoz a Pedakkred online felületet[7] kellett használni. A regisztrációt követően vált elérhetővé az „Alapítási engedély" elnevezésű űrlap, amely a következő részekből állt:

1. A program alapítójának adatai
   1.1. A továbbképzési program alapítója
   1.2. A programalapító címe
   1.3. A programalapító besorolása
   1.4. A továbbképzési program egyeztetésére kijelölt személy neve
   1.5. Az eljárási díj befizetésének módja
   1.6. A továbbképzés akkreditációja alapjául szolgáló teljes óraszáma

2. A továbbképzési programra vonatkozó adatok
   2.1. A továbbképzési program megnevezése
   2.2. A továbbképzés célja
   2.3. Azoknak a munkaköröknek a megnevezése, amelyekben foglalkoztatottak számára javasolják a részvételt

5 A csoportmunka jellemzőiről ld. pl. Bagdy Emőke–Telkes József: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában.* Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó, 1995.

6 A pedagógus-továbbképzés akkreditálásának jogszabályi hátterét a 277/1997 (XII.22.) kormányrendelet tartalmazza.

7 http://pedakkred.oh.gov.hu/PedAkkred/default.aspx

2.4. A továbbképzés célcsoportja
2.5. A jelentkezés feltételei
2.6. A továbbképzés összóraszáma
2.7. A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények
2.8. A továbbképzésen elsajátítottak záró ellenőrzési módjának megnevezése, leírása, valamint az értékelés szempontjainak meghatározása
2.9. A továbbképzés tartalmi területek szerinti besorolása
2.10. Intézménytípus megjelölése, amelyben dolgozó pedagógusok számára ajánlott a továbbképzés
2.11. A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez, illetve valláshoz vagy világnézethez?
A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez?
2.12. A továbbképzés során indítható csoport létszáma
2.13. A tanúsítvány kiadója
2.14. A szakvizsgába történő beszámítás lehetősége

3. A továbbképzés tartalmára vonatkozó részletes információk
3.1. A továbbképzés részletes tematikája
3.1.1. A program részletes leírása
3.1.2. A továbbképzés teljesítésének formai követelményei
3.1.3. A résztvevők számára kötelező szakirodalom jegyzéke
3.1.4. A résztvevők számára ajánlott szakirodalom jegyzéke
3.2. A teljes program lebonyolításához szükséges személyi feltételek meghatározása
3.3. A teljes program lebonyolításához szükséges általános tárgyi feltételek megnevezése
3.3.1. Az infrastrukturális alapfeltételek és információhordozók jellemzése
3.3.2. Az informatikai alapfeltételek jellemzése
3.3.3. A továbbképzés helyszínének jellemzői, alapfelszereltsége
3.3.4. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az alapító biztosít az indító és a résztvevő számára.
3.3.5. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az indítónak (szervezőnek) kell biztosítania a résztvevő számára
3.3.6. Azoknak az eszközöknek a megnevezése, amelyeket a résztvevők biztosítanak

4. Minőségbiztosítási kötelezettségek és tevékenységek
4.1. Az alábbi információkat kötelező rendszeresen gyűjteni a résztvevőktől:
4.2. Milyen eszközöket és eljárásokat használjon a program indítója (szervezője) a továbbképzésről szóló visszajelzések gyűjtésében?
4.3. Milyen formában és milyen gyakorisággal tájékoztassa az indító (a szervező) az alapítót a begyűjtött információkról?
4.4. Milyen eljárást követ az alapító, amikor a programot folyamatosan javítja, módosítja a továbbképzés résztvevőinek, oktatóinak és indítóinak (szervezőinek) visszajelzései alapján?
4.5. Egyéb feltételek, amelyek biztosítják a továbbképzés egyenletes minőségét és a minőség javítását

5. A program tartalmának rövid ismertetése

Az űrlap kitöltéséhez az Oktatási Hivatal részletes kitöltési útmutatót is készített, amely a *Mellékletek*-ben olvasható.

Az akkreditációs eljárás elindítása előtt hasznosnak gondoltuk az elkészített tananyagot a gyakorlatban is kipróbálni, ún. „tesztkurzus" keretei között, még az akkreditációs engedély benyújtását megelőzően. A tesztkurzus célja egyrészt az volt, hogy az elkészített képzési anyagot pedagógus résztvevők segítségével tesztelhessük, és így fény derüljön az esetleges hibákra, módosítandó területekre és hiányosságokra. Másrészt, a tesztkurzus megszervezésével szerettük volna a Katház Kft. szakmai együttműködési és intézményi hálózatát is fejleszteni, valamint népszerűsíteni az akkreditálandó képzést a jövőbeli célcsoport (Szeged és környéke középiskolai pedagógusai) körében. A „tesztkurzust" mind szakmai-tartalmi, mind szervezési, illetve infrastrukturális szempontból a majdani akkreditálandó kurzus mintájára szerveztük meg. A tesztkurzus tartalma a *Mellékletek*ben található tematika szerint alakult, amely egyben az akkreditált harmincórás továbbképzés szakmai tartalma is.

A tesztkurzus résztvevőit szegedi és egy battonyai középiskolából választottuk ki, a következő kritériumok mentén:

1. személyes elkötelezettség és érdeklődés a téma iránt,
2. mindennapi munka egy középiskolai osztállyal, diákcsoporttal (osztályfőnök, diákönkormányzati mentortanár, szabadidőszervező, iskolai ifjúságsegítő stb.),
3. a képzésen résztvevők között kiegyensúlyozott férfi-női arány legyen,
4. korosztályi skála minél szélesebb körű lefedése,
5. tanított szaktantárgyak változatossága,
6. képviselt iskolák sokfélesége (gimnázium, szakközépiskola, egyházi intézmény stb.)
7. a küldő iskolával való hosszú távú szakmai együttműködés lehetősége vagy projektpartneri együttműködés az Érted projektben.

A tesztkurzus résztvevői végül a Bátorkeszi Magán Szakközépiskola, a temesvári Bartók Béla Elméleti Líceum, három szegedi középiskola (Deák Ferenc Gimnázium, Szegedi SzC Gábor Dénes Szakgimnáziuma és Szakközépiskolája, Szegedi Kereskedelmi, Közgazdasági és Vendéglátóipari Szakképző Iskola Kőrössy József Tagintézménye), a battonyai Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium pedagógusai és a Szeged-Belvárosi Plébánia egy hitoktatója voltak.

A tesztkurzus értékelése

A tesztkurzus végeztével fontosnak és hasznosnak gondoltuk, hogy valamennyi érintett szereplőtől visszajelzést, érétkelést kérjünk. A különböző „típusú" oktatási szereplők (trénerek, résztvevők, szervezők) a szerepüknek megfelelő értékelési folyamatban vettek részt (specifikus értékelési szempontok, értékelési módszertan). Ezután, a visszajelzések ismeretében, a tesztkurzust a fejlesztő munkacsoporttal együtt részletes értékelésnek és elemzésnek vetettük alá, majd elvégeztük a képzési terv felépítésében és az egyes modulokban szükséges módosításokat is. Mindenképpen fontos leszögezni, hogy a tesztkurzus megtartásának elméleti felvetését a gyakorlati megvalósítás igazolta: a tesztkurzus mint az akkreditálás előtt álló képzés végső, tesztcsoporttal való gyakorlati tesztelése („pilot"-alkalom) elérte célját. Az átdolgozás pedig, külső szakértő értékelése alapján, az akkreditálásra beadott képzési anyag jelentős minőségi javulását eredményezte.

Résztvevői értékelés

A szakmai csoport döntése értelmében a résztvevőktől Google kérdőíven kértünk visszajelzést. A kérdőív és a beérkezett résztvevői válaszok a *Mellékletben* olvashatóak.

Tréneri értékelés

A tréneri értékelés személyes megbeszélés és Skype-hívások keretében zajlott. Az értékelésen a tesztkurzust vezető két tréner (Stadler Margit és Papp Szabolcs), valamint a Katház Kft kollégái vettek részt.

Az értékelés témái a következők voltak:

1. A képzés időbeosztása, időkeretek
2. Az egyes képzési blokkok tartalmának részletes értékelése
3. A résztvevők aktivitása
4. Egyéb

Az értékelés során a következő megállapításokra jutottunk. **A képzés időbeosztása és az időkeretek** tekintetében mindenképpen módosítani kell a tervezett beosztáson. Egyrészt a tréningek 2. napja nagyon hosszú (9–19h), ami nem követhető aktívan, figyelemmel sem a trénerek, sem a résztvevők részéről. Így, a megoldás az lett, hogy maradt a tesztkurzus 2x2 napos időbeosztása, de az 1. nap hosszabb és a 2. nap rövidebb lett, az arányosabb időbeosztás és terhelés érdekében.

Az egyes blokkok tartalmának részletes értékelése során a trénerek megállapították, hogy az egyes blokkok tartalma és egymásra való épülése megfelelő volt. A tesztkurzus moduljai közül kifejezetten sikeresek, a résztvevők által hasznosnak ítéltek és népszerűek voltak az alábbiak:

1) Közös tevékenység (pl. sport) fogyatékkal élőkkel

A tesztkurzuson ez ülőröplabda formájában valósult meg. A tevékenység a képzési tervben elfoglalt helye és tartalma okán is megfelelőnek és hasznosnak bizonyult. A közös játék jó eszköznek bizonyult a tolerancia, az empátia és a szociális érzékenység fejlesztésére.

2) Nílusi történet/Leila története c. gyakorlat és a Kiadó lakás c. gyakorlat

A gyakorlatok kiváló választásnak bizonyultak az előítéletek kialakulásának és működésének szemléltetésére.

3) Élő könyvtár

A hátrányos helyzetű csoportok tagjainak személyes megismerése, a velük való beszélgetési lehetőség a személyes tapasztalatszerzés és az empátia fejlesztésének kiváló alkalma volt.

4) Sakk-gyakorlat

A gyakorlat egyedi módon, személyes tapasztalatszerzés keretében mutatta be az értelmi sérültséget. Jó lehetőség volt az empátia és a szociális érzékenység fejlesztésére.

A sikeres és hasznos képzési elemek mellett azonban, módosításra szoruló részletek is találhatóak a képzési tematikában, amelyek a következőek:

1) Térbeli skála – ice-braking és reflexiós gyakorlat

A gyakorlatot a képzés elején és végén is szükséges megcsinálni, a résztvevők attitűdváltozásának mérhetősége érdekében. A tesztkurzus alkalmával a gyakorlatot a képzés végén nem valósítottuk meg, így ebben a formában nem volt összehasonlítható a résztvevők attitűdváltozása, fejlődése.

2) A 10 személyes erősség és gyengeség c. gyakorlat

A gyakorlat alapvetően megfelelő, azonban szervesebben kell a témához és a képzési terv többi részéhez kapcsolni.

3) A modellóra

A modellóra c. blokk megvalósítását alaposan át kell gondolni. A tesztkurzuson megvalósított modellóra „feladatokkal túlzsúfolt volt", így nem maradt idő a reflexióra a gyakorlatok után, illetve, a feladatok közötti átvezetés, logikai kapocs megteremtésére is nagyobb hangsúlyt kell fektetni.

A Módszertani Segédletek bemutatása

A Módszertani Segédletek bemutatását, ismertetését célzó blokkot részletesebben ki kell dolgozni, és a trénerek által moderált beszélgetésre is lehetőséget kell adni a témával kapcsolatban a résztvevők számára.

A résztvevők aktivitása

A résztvevők, köszönhetően a gondos kiválasztásnak és az átgondolt, a projekt elvárásainak megfelelően rendszerbe illesztett kiválasztási szempontoknak, nagy motivációval és nyitott szemlélettel érkeztek a képzésre. A tréning során végig aktív hozzáállás, szakmai és emberi érdeklődés jellemezte őket. Egyetlen területen van szükség fejlődésre, nevezetesen az időkeretek tiszteletben tartása, illetve a képzési alkalmakra való pontos megérkezés és a program végéig való jelenlét (néhány résztvevőnek egyéb személyes elfoglaltsága miatt a képzés vége előtt el kellett mennie). Mindezek alapján, a kiválasztási szempontok megfelelőnek bizonyultak a tesztkurzus eredményes és releváns megvalósításához. Az időkeretek pontos betartására, valamint a kezdési és zárási időpontok nagyobb tiszteletben tatására pedig a jövőben kiemelt figyelmet fordítunk.

Egyéb tapasztalatok

1. Többféle reflexiós módszer használata; széles reflexiósmódszer-skála felmutatása a résztvevők számára.
2. A képzési alkalmak 2. napján az ebéd közös legyen minden résztvevő számára, ennek gyakorlati megvalósítását gördülékennyé kell tenni. (A tesztkurzuson voltak oylan résztvevők, akik nem a csoporttal együtt ebédeltek).
3. A tréningen minden esetben legyen kötelező a részvétel mindkét alkalom mindkét napján. A tréningmódszer eredményes használata és a csoportdinamikai folyamatok miatt ez elengedhetetlen.

Szervezői értékelés

A tesztkurzus megvalósítását a szervezők, azaz a Katház Kft projekttel foglalkozó munkatársai is értékelték. Az értékelés szempontjai a következők voltak:

Szakmai értékelés

- A megvalósított tesztkurzus szakmai színvonala
- A tréning mint képzési forma alkalmassága
- A trénerek alkalmassága, a képzés levezetése
- A tesztkurzus felépítése, az egyes modulok tartalma
- A résztvevői visszajelzések értékelése
- A tréneri értékelés értékelése
- Infrastrukturális háttér értékelése (terem, felszerelés, eszközök stb.)

A szervezési feladatok megvalósítása

- Kommunikáció a résztvevőkkel és a trénerekkel
- A trénerek munkájának támogatása
- A helyszín felszerelésének és az infrastruktúra alkalmassága

Mind a tréneri, mind a résztvevői visszajelzések alapján a tréning megfelelő forma az akkreditálandó képzés számára, mivel kifejezetten alkalmas a szociális érzékenység fejlesztésére, emellett a folyamatközpontúsága miatt is jó választás. Továbbá, a kiscsoportos munkamódszer és a sajátélményű tanulás szintén hatékony és egyben népszerű módszernek bizonyult. A tesztkurzus során világossá vált, ami egyúttal a projekt egyik fő konklúziója, hogy a diákok érzékenységének fejlesztése során az első lépés a pedagógus fejlesztése, attitűdváltozásának elérése. A résztvevők megfogalmazták, hogy saját maguknak is igényük és szükségük van az érzékenyítő tréningre, mielőtt a diákokkal foglalkoznak (szükségesnek érezték a személyes és a szakmai épülést is) Tehát, a pedagógusok ezirányú fejlesztése ugyanolyan fontos feladat, mint a diákok hasonló jellegű nevelése.

A konkrét szakami ismeretek mellett a pedagógusoknak kompetencia- és készségfejlesztésre is szükségük van a szociális érzékenység területén. Emellett azonban, a résztvevői visszajelzések alapján, arra a kiemelt figyelmet érdemlő megállapításra jutottunk, hogy ugyanilyen jelentős a pedagógusok számára a képzés nyújtotta találkozási fórum; ahol ötletbörzére, tapasztalatcserére, egyúttal szakami és emberi megerősítésre is lehetőség van. Nagyon hasznosnak találták a tréninggyakorlatok utáni részletes értékelést, ahol az egyes gyakorlatok átdolgozhatóságáról és különböző helyzetekre való adaptálásának lehetőségéről is szó esett, valamint a már működő jó gyakorlatok megosztására került sor.

A harmadik fontos megállapítás, amelyet a projektpartnerek tapasztalata is igazol, hogy a szociális érzékenység fejlesztése időigényes folyamat, amelyben csak lépésenként lehet eredményt elérni. Akár évek is eltelhetnek, mire a diákok az attitűdváltozás eredményeképpen önálló kezdeményezéseket indítanak, önálló munkára is képessé és hajlandóvá válnak a szociális érzékenység területén.

A szervezői feladatok elvégzését illetően nem merült fel probléma a tesztkurzus során. Hasznos lesz a jövőre nézve egy állandó felszerelés- és eszközlista, valamint egy részletes tennivalólista összeállítása, így a képzésszervezői feladatok könnyebben kioszthatóvá válnak.

A résztvevői, a tréneri és a szervezői értékelések figyelembevételével a tréning kidolgozásáért felelős szakmai csoport elvégezte a képzési terv módosítását. Az eredeti és a módosított tervet a *Mellékletek* tartalmazza.

Az akkreditálandó továbbképzés kidolgozása során fontos szempont volt, hogy olyan képzéssel bővítsük a hazai pedagógustovábbképzési palettát, amely egyrészt hiánypótló a szociális kompetencia részeként tekintett szociális érzékenység fejlesztése terén, másrészt újszerű módszertani megoldásokat is tartalmaz. Ezen megoldások egyike a modellóra, amelyet az alábbiakban részletesen bemutatunk.

A modellóra

A modellóra egy olyan módszertani óra bemutatását jelenti, amely akár egészében, akár egyes részei, gyakorlatai révén hasznos segítséget nyújthat a tréningen résztvevő pedagógusok számára a diákokkal való későbbi munkához. A modellóra egy adott téma (nevelési cél) mentén felépített tréninggyakorlatok és variációs lehetőségek bemutatásából, valamint reflexióból áll. A tesztkurzuson (és az akkreditálandó képzésen úgyszintén) olyan témák feldolgozására kerül sor, amelyek könnyedén felhasználhatóak a diákok szociális érzékenységének fejlesztéséhez. A modellórát a tesztkurzuson és a jövőben megvalósuló akkreditált képzéseken is gyakorló pedagógus tartja.

A modellóra vázlata

Résztvevők száma: 25–35 fő (középiskolai osztály)
Helyszín: terem, benti tér
Kellékek: videórészletek, projektor, képek (arckifejezések), érzelemkártyák
Időtartam: 45 perc (középiskolai tanóra)

Kiindulási helyzet:

1. A tréning résztvevői, azaz a középiskolai pedagógusok számára egy „módszertani órát" tartunk, amely során arra kérjük őket, próbáljanak meg diákszerepbe helyezkedni, pl. képzeljék el saját diákjaik viselkedését, reakciót, és ilyen szemmel (is) vegyenek részt a módszertani óra gyakorlataiban. Minden gyakorlatot csoportos reflexió követ, különös tekintettel a gyakorlatok átdolgozására, különböző helyzeteben való alkalmazására.
2. Olyan fokozatosan felépített gyakorlatsor bemutatása, amely több szinten teszi lehetővé az adott téma feldolgozását a diákokkal, az egyes osztályok szociális kompetenciájának eltérő fejlettségére való tekintettel.

A modellóra felépítése során hangsúlyt fektetünk:

- A fokozatosság szemléltetésére, a gyakorlatok egymásra építésére, valamint az összefüggések és átvezetések szerepének bemutatására
- A gyakorlatok során érdemes kitérni az adott gyakorlat szerepére, céljára, az esetleges nehézségekre, és a várható eredményekre is. Fontos megvitatni továbbá a gyakorlatok szükséges/lehetséges módosításait, az „osztályra szabás" lehetőségeit.

A bemutatott modellóra témája: az érzelmi intelligencia fejlesztése, az érzelmek kifejezése, empátia.

1. gyakorlat
A gyakorlat jellege: felvezető, bevezető gyakorlat
Cél: szókincs adása az érzelmek kapcsán, érzelmek felismerése, azonosítása, szavakkal való megfogalmazása, mindennapi személyes élettapasztalatok beemelése
A gyakorlat leírása:
Az osztályt csoportokra osztjuk. Egy előre elkészített érzelemkártyákat tartalmazó dobozból érzelmeket húznak a résztvevők egymás után. Egyesével megbeszéljük, melyik mit jelent, és egy-egy szituációval is érzékeltetjük, hogy mikor éljük át az adott érzelmet.

2. gyakorlat
Arckifejezések
Cél: érzelmek azonosítása arckifejezés alapján, az érzelemkifejezés különbözőségére felhívni a figyelmet (egy-egy arc mást-mást üzenhet egy-egy embernek)
A gyakorlat leírása:
Projektoron különböző arckifejezéseket, mimikai megnyilvánulásokat vetítünk ki. A résztvevők feladata az, hogy kitalálják, melyik arc milyen érzelmet fejez ki.
Fontos, hogy jól azonosítható mimikákkal kezdjük a bemutatást, majd fokozatosan haladjunk a nehezebben felismerhető arckifejezések felé.

3. gyakorlat
Az 5 alapérzelem kifejezése és a férfi-női megjelenés különbségei
Cél: az érzelemkifejezés sokszínűsége; férfi-női különbségek megmutatása
A gyakorlat leírása:
Az Agymanók c. film[8] részletének bemutatása:
Férfi és női arckifejezéseket kinyomtatni, férfi és női verziókat ugyanazon érzelem esetén párba állítani. A gyakorlatot csoportos értékelés, reflexió követi.

4. gyakorlat
Érzelmi skála
Cél: az érzelemkifejezés fejlesztése, árnyalatok megkülönböztetése, szókincs fejlesztése
A gyakorlat leírása:
Kiválasztunk egy adott érzelmet, és közösen felvázolunk egy érzelmi skálát. A skála egyik végpontjában az adott érzelem leggyengébb kifejeződése, a másik végpontjaában pedig a legmarkánsabb kifejeződése helyezkedik el.
Példa: idegesség. A skála gyenge végpontja (lehetséges változat): irritál vmi, a skála erős végpontja (lehetséges változat): ordítani tudna a dühtől. Közbenső elemek: idegesít, bosszant, dühít, zavar stb.

5. gyakorlat
Érzelemkártya és érzelemmondat
Cél: a korábbi gyakorlatok során fejlesztett készségek komplex, egyidejű alkalmazása; az érzelemkifejezés és -felismerés fejlesztése
A gyakorlat leírása:
Ennek a feladatnak több változata lehetséges.

A) Érzelemkártya

A résztvevők párokba rendeződnek. A pár egyik tagja húz egy érzelemkártyát, majd igyekszik az arckifejezésével, testbeszédével kifejezni az adott érzelmet. A másik résztvevő a tükör, aki igyekszik hűen visszatükrözni, amit társa kifejezett. Az első résztvevő végül értékeli, hogy azt látja-e társa arcán, amit ő szeretett volna kifejezni.

B) Érzelemmondat

Egy résztvevő húz egy érzelemkártyát, és egy előre megadott mondatot annak megfelelően kell elmondania a többieknek. Például: „Ezt jól megcsináltad." A mondat elhangzása után a többi résztvevőnek ki kell találnia, hogy az illető milyen érzelemmel mondta el az adott mondatot.

8 https://www.youtube.com/watch?v=xBF7cf_lyhw

Reflexió

A modellóra közös reflexióval zárul, a trénerek és a modellórát tartó pedagógus vezetésével. A reflexió szempontjai:

- Hogy érezted magad a modellóra során?
- Sikerült-e diákszerepbe helyezkedned?
- Mit tanultál a modellóra során?
- Hiányoltál-e valamit a modellórából? Ha igen, mit?
- Mit gondolsz a modellóra gyakorlatairól (megvalósíthatóság diákokkal, hatékonyság, hasznosság stb.)?
- Mit gondolsz a modellóra menetéről, felépítéséről?
- Hogy értkeled a modellóra levezetését és a levezető pedagógust?

A modellóra értékelése

A tesztkurzus értékelésével egyidejűleg, a modellóra részletes értékelésére is sor került. Egyrészt, a tesztkurzus keretei között, a résztvevők a csoportos reflexió során adtak visszajelzést a tapasztalataikról és az élményeikről. Másrészt, a tesztkurzus lezárulta után, a modellóra kidolgozójával (egy szegedi középiskola gyakorló pedagógusa) szintén részletes elemzést-értékelést végeztünk, amelynek vázlatos összegzése az alábbiakban olvasható.

Mindenekelőtt fontos leszögezni, hogy a modellóra megvalósítása alapvetően sikeres volt, illetve a képzés időrendjében, felépítésében is megfelelő helyen van. Mindemellett, a modellóra a képzés fontos gyakorlati része, egyben a 2. alkalom egyik kiemelt modulja. A modellóra témája (érzelmek, érzelmi intelligencia) mint fejlesztendő modell-terület megfelelő volt, mert egyrészt a valóságban is fejlesztendő területnek számít a középiskolai diákok esetében, másrészt az egyes gyakorlatok felépítésének és a gyakorlatok egymásra építésének szemléltetésére is alkalmas volt.

A pozitívumok mellett a modellóra hiányosságaira és módosításra szoruló elmeire is fény derült. Ami a modellóra felépítését illeti, a gyakorlatok egymás után fűzésében (nehézség, téma) nagyobb fokozatosság szükséges, valamint a gyakorlatokat világosabban és egyértelműbben kell összekapcsolni. Továbbá, a 45 perces időintervallumra tervezett 5 db gyakorlat nagyon soknak bizonyult, úgy látszik, egy iskolai tanóra keretei közé max. 2–3 gyakorlat illeszthető be, figyelemmel arra, hogy a gyakorlatokat követő reflexióhoz és a gyakorlatok átvezetéséhez is időre van szükség. Emellett, a szociális érzékenységgel kapcsolatos témák jellegüknél fogva sem teszik lehetővé a „sietős" témafeldolgozást, célszerű elegendő időt hagyni a feladatok és a gyakorlatok megemésztésére. A gyakorlatok levezetése kapcsán megemlítendő, hogy a gyakorlatokat sokkal világosabban és egyértelműbben kell elmagyarázni a résztvevőknek, illetve, több időt kell szánni a gyakorlatokat követő reflexióra és az adott gyakorlat alkalmazási lehetőségeinek megvitatására. Végül, fontos, hogy a modellóra során olyan „kész" gyakorlatokat mutassunk be a résztvevő pedagógusoknak, amelyet komolyabb módosítások nélkül, akár azonnal fel tudnak használni a diákjaikkal való munka során.

Értékelés és tapasztalatcsere

A projekt harmadik és egyben utolsó szakasza egy ún. értékelési, tapasztalat- és jógyakorlat-csere szakasz volt, amely egy dokumentáló kisfilm[9] elkészítésével vette kezdetét. A kisfilm fejezetekre tagolva foglalja össze a projekt eseményeit szakmai és projektszempontból[10] egyaránt. A fejezetcímeket magyar nyelven szerepeltetjük, az angol eredeti lábjegyzetben olvasható.

- Projektötlet, célok és háttér[11]
- A résztvevők véleménye: mit tanultam a projekt során? [12]
- Munkatársak a projektben: trénerek, szakértők[13]
- Projektpartnerség: tapasztalatok és jó gyakorlatok cseréje[14]

A dokumentáló kisvideó elkésztése mellett szöveges értékelést és elemzést is végeztünk, tudományelméleti háttérrel kiegészítve. Ez a szellemi termék a megoldáskatalógus nevet viseli, amelyet a temesvári Bartók Líceum és a Katház Kft készített el. A *Megoldáskatalógus* a szociális érzékenység fejlesztési lehetőségeinek, tudományos kontextusának rövid felvázolása után, áttekintette a projekt során készített szellemi termékeket, egyúttal megvizsgálva azt is, azok miképpen járultak, avagy járulnak hozzá a szociális érzékenység fejlesztéséhez, így a projekt céljának eléréséhez. Végül, a katalógust a projektpartnerek szociális érzékenységgel kapcsolatos jó gyakorlatainak bemutatása tette teljessé.

A széleskörű tapasztalat- és jógyakorlat-csere érdekében, a megoldáskatalógus mellett a projektpartnerek nemzeti nyelvre is lefordították a Magyarországon *Mi(egy)Más – Szociális érzékenység fejlesztése a 14–18 éves korosztály körében* c. akkreditált 30 órás pedagógus-továbbképzés tartalmát. A partnerintézmények számára elérhető képzési anyag nemzeti oktatási rendszerekbe való beillesztésére több partner (Akademie Kalusenhof és Socialna Akademija) is kifejezte szándékát. Emellett, a partnerek jelezték, hogy a lefordított képzési anyagok felhasználásával tréningeket terveznek tartani partnerszervezeteik (általános és középiskolák, oktatási intézmények) körében.

9 A kisfilm angol és magyar nyelven készült, magyar és angol felirattal. Elérhető: https://www.youtube.com/watch?v=AadMsuriQwc.

10 „Szakami szempont" alatt a projektben folytatott képzésfejlesztési folyamat szempontjait, míg projekt szempont alatt a projekt felépítésének, a menedzsment folyamatoknak a szempontjait értjük.

11 Idea, goals and context of the project

12 Participants' views: what have I learnt?

13 Project contributors: trainers and experts

14 Project partnership: change of experience

Zárszó

Kiadványunkban egy nemzetközi együttműködés eredményeképpen született akkreditált pedagógustovábbképzés fejlesztési folyamatának felvázolását tűztük ki célul. A képzés alapötletének megszületésétől az akkreditáció megszerzéséig követtük nyomon a képzésfejlesztés lépéseit, a sikerek bemutatása mellett kitérve az esetleges buktatókra és nehézségekre is.

Őszintén reméljük, hogy a fejlesztési folyamat részletes bemutatása nemcsak kedvet csinál más oktatási szervezeteknek is akkreditált továbbképzések kidolgozásához, hanem hathatós segítséget nyújt azoknak, akik ezirányú lépésre szánják el magukat.

Mellékletek

1. melléklet

A résztvevői értékelő űrlap

A tesztkurzus értékelése

Kedves ÉRTED tesztkurzus résztvevők!
Szeretnénk megköszönni, hogy részt vettetek az ÉRTED szociális érzékenyítő képzésünkön.
Ezúton szeretnénk tőletek visszajelzést kérni a tréninggel kapcsolatban, hogy a tapasztalatokat beépítve, valóban hasznos programot tudjunk akkreditálni. Köszönjük szépen a kitöltésre fordított időt és energiát!

Az űrlapon szereplő kérdések:

- Véleményed a képzés helyszínéről
- Véleményed a képzés időpontjáról és időbeosztásáról (május 19–20. és június 9–10. péntek-szombati napok)
- Véleményed a képzés infrastruktúrájáról, szükséges kellékek stb. rendelkezésre állása
- A képzéssel kapcsolatos kommunikáció, információ áramlás (elég volt-e, időben történt-e stb.)
- A képzés kapcsán előzetesen megfogalmazott elvárásaid teljesültek-e? Miben igen, miben nem?
- Ajánlanád-e a képzést pedagógus kollégáidnak?
- Elégedett vagy-e a képzéssel?
- Ha igen, miért? Ha nem, miért nem?
- Mit gondolsz a képzés tartalmi részéről?
- A képzésen tanultak gyakorlati hasznosíthatósága (iskolában, diákokkal)
- A képzés legérdekesebb/legjobb/leghasznosabb része
- A képzés legkevésbé érdekes/hasznos része
- Van-e olyan, amit változtatnál a képzés tartalmi részén? Ha igen, mi lenne az?
- Ha hiányzott valami a képzésből, kérjük részletezd, hogy mi volt az.
- Véleményed a trénerek munkájáról (Papp Szabolcs, Stadler Margó)
- Véleményed a szervezők munkájáról (Bibok Ágnes, Szarvas Eszter)
- Egyéb

2. melléklet

Útmutató tanfolyami pedagógus-továbbképzési program alapítási engedélyének kiadásához című űrlap kitöltéséhez

(Amennyiben folyamatba ágyazott vagy blended típusú pedagógus-továbbképzést alapít, kérem, olvassa el a PedAkkred letöltések menüben található tájékoztatónkat is.)

1. A program alapítójának adatai

1.1. A továbbképzési program alapítója

E pontban a kérelmező szervezet, intézmény, cég vagy természetes személy pontos nevét szükséges megadni. A megadott névnek egyeznie kell a programalapító természetes vagy jogi személy hivatalosan használt nevével.

1.2. A programalapító címe

Itt a program alapítását kérelmező szervezet, intézmény, cég vagy magánszemély hivatalos elérhetőségét kell feltüntetni.

1.3. A programalapító besorolása

A felsorolt kategóriákból csak egyet jelölhet meg. Amennyiben szervezete nem azonosítható egyik jelzett kategória szerint sem, úgy az „egyéb" rovatban szerepeltesse.

1.4. A továbbképzési program egyeztetésére kijelölt személy neve

A program egyeztetésére kijelölt személy az, aki az alapítási akkreditációs eljárás során felmerült hivatalos ügyekben felvilágosítást tud adni, információt tud nyújtani. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma (továbbiakban: EMMI), és az Oktatási Hivatal (továbbiakban: OH) az alapítási akkreditációs eljárások esetében minden ügyben az e pontban megjelölt személyt fogja értesíteni, szerencsés a mobil elérhetőség megadása.

Csak egy személyt lehet megjelölni. Célszerű, ha az ő feladatkörébe tartozik a program tartalmi fejlesztőivel való kapcsolattartás is.

Az akkreditációs folyamatban eljáró állami szerveknek nincs felelősségük az egyeztetésre kijelölt személy változásának be nem jelentéséből fakadó késésekért, problémákért. A programalapítónak saját érdekében mielőbb hivatalosan jeleznie kell (a PedAkkred rendszerben módosítható) az egyeztetésre kijelölt személy változását az Akkreditációs Osztálynak.

1.5. Az eljárási díj befizetésének módja

Itt szükséges megjelölni a befizetés módját, a pénzügyi adatlappal megegyező módon.

Befizetés hiányában a program akkreditációja nem kezdődhet meg.

Az igazgatási szolgáltatási díj 30 órákat meghaladóan egységesen nő:

Az alapítási eljárás igazgatási szolgáltatási díja

30 órás program esetében:	114 500,- Ft
31-60 órás program esetében:	133 500,- Ft
61-90 órás program esetében:	148 000,- Ft
91 óra feletti program esetében:	158 000,- Ft

EGY TOVÁBBKÉPZÉS SZÜLETÉSE

Az ötlettől az alapítási engedélyig

Erasmus+
Stratégiai partnerség
a szociális érzékenység
fejlesztéséért

Erasmus+

A kiadvány az Erasmus + Stratégiai partnerség a szociális érzékenység fejlesztéséért c. pályázat (2015-1-HU01KA201-013623) keretében készült

Az elutasított, de fél éven belül újra beadott alapítási eljárás igazgatási szolgáltatási díja

30 órás program esetében:	55 000,- Ft
31-60 órás program esetében:	57 500,- Ft
61-90 órás program esetében:	59 500,- Ft
91 óra feletti program esetében:	64 000,- Ft

Az igazgatási szolgáltatási díj óraszámának megállapításakor valamennyi tematikai egység összes óraszámát figyelembe kell venni. A 277/1997. (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógus-továbbképzésről, a pedagógus-szakvizsgáról, valamint a továbbképzésben részt vevők juttatásairól és kedvezményeiről (továbbiakban: Rendelet) 18. § (2) bekezdése alapján az akkreditációra benyújtott alapítási kérelmek eljárási díját az **OH 10032000-00282637-00000000** számú számlájára kell befizetni. A pénzügyi adatlap alapján az OH számlát állít ki.

1.6. A továbbképzés akkreditációja alapjául szolgáló teljes óraszáma

A teljes óraszám megállapításakor valamennyi tematikai egység összes óraszámát kell figyelembe venni. Ez nem minden esetben azonos az egy pedagógus által elvégezhető óraszámmal. Ha a programban van párhuzamosan futó, választható tematikai egység, akkor a programban szereplő valamennyi tematikai egység összes óraszáma összeadva képezi a teljes óraszámot. A Rendelet 7. § (2) bekezdése szerint *„a program maximális óraszáma nem haladhatja meg a százhúsz órát”.*

2. A továbbképzési programra vonatkozó adatok

2.1. A továbbképzési program megnevezése

A program megnevezése pontosan érthető, nyelvtanilag helyes és egyértelműen utal a továbbképzés tartalmára. A címben előforduló rövidítések esetében jelenjen meg a rövidítés jelentése is. A címben és a program egészében a „közoktatás” kifejezés helyett csak a „köznevelés” kifejezés használható. A cím végén a magyar helyesírás szabályai szerint nem szerepelhet pont.

2.2. A továbbképzés célja

A továbbképzés céljának kifejtése pontosan értelmezhető, nyelvtanilag helyes.

Kifejezi azt a sajátos többletet, hozzáadott értéket, amivel a továbbképzés tartalmi követelményeinek teljesítése esetén a résztvevők rendelkezni fognak.

Használjon cél jellegű megfogalmazásokat (pl.: a résztvevő ismerje meg, váljon képessé stb.) Ne keveredjen a cél és a tananyag tartalmának leírása.

2.3. Azoknak a munkaköröknek a megnevezése, amelyekben foglalkoztatottak számára javasolják a részvételt

A munkakörök megnevezése a program célcsoportját pontosítja. Amennyiben szükséges, több munkakör is megnevezhető.

A „Megbízatások, funkciók, beosztások szerint” oszlop módot ad a további pontosításra. A „Más” rovatban tüntethető fel bármely funkció, melyre az adott program felkészít, és ami a programalapító szerint fontos.

2.4. A továbbképzés célcsoportja

A célcsoport csak a képesítéssel rendelkező pedagógusokra, illetőleg a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkt.) 3. számú mellékletében meghatározott feltételeknek megfelelő pedagógus munkakörben foglalkoztatottakra vonatkozhat.

A Rendelet 23. § (2) bekezdése szerint *„A továbbképzésbe bekapcsolódhatnak a felsőfokú iskolai végzettséggel rendelkező, a nevelő és oktató munkát közvetlenül segítő munkakörben foglalkoztatottak is”.*

A 2.3. pontban felsorolt munkakörökkel legyen koherens a célcsoport.

2.5. A jelentkezés feltételei

A jelentkezés feltételeit a cél, a tartalom és a követelmények együttese határozza meg. Az alapító mérlegelje, hogy a program elvégzéséhez a jelentkezőknek az iskolai végzettség és a szak, illetve szakképzettség (Nkt. 3. számú mellékletében a pedagógus-munkakörben alkalmazottak végzettségi és szakképzettségi követelményei szerint) meghatározásán túl milyen megelőző szakmai tapasztalattal, ismeretekkel (előzetes képzésekkel) kell rendelkezniük.

A megelőző szakmai tapasztalat elvárásait abban az esetben kell megfogalmazni, ha a továbbképzés szervesen illeszkedik az előzetesen szerzett ismeretekhez, tapasztalatokhoz, élményekhez és/vagy intézményi munkaköri kapcsolatokhoz (pl. számítástechnika felhasználói szintű ismerete).

Az „Egyéb jelentkezési feltételek” rovatnál lehetőség van a speciális felvételi eljárás (pl. alkalmassági vizsga) előzetes jelölésére.

Ha nincs a program követelményeinek teljesítéséhez szükséges előzetes kikötés, ezt szintén fontos jelölni.

2.6. A továbbképzés összóraszáma (Ezt az óraszámot kell a tanúsítványnak igazolnia.)

Az akkreditált pedagógus-továbbképzések minimális óraszáma 30 óra. A Rendelet 7. § (2) bekezdése szerint *„a program maximális óraszáma nem haladhatja meg a százhúsz órát”.*

A továbbképzés összóraszámaként azt az időmennyiséget kell megadni, amely szükséges és elegendő a tematika megvalósításához, a követelmények teljesítéséhez és a cél eléréséhez.

Az összóraszámba nem számítható be a házi feladat készítésére, az otthoni tanulásra fordított idő a vizsga vagy záró dolgozat időtartama, illetve a minőségbiztosításhoz kapcsolódó elégedettségi kérdőív kitöltése.

Az egy időpontban, párhuzamosan szervezett, választható programrészek esetén csak azon programrészek óraszámai adhatóak össze és igazolhatók a tanúsítványban, melyeken a résztvevő ténylegesen jelen lehet.

A továbbképzés összóraszáma és a tematika szerint feldolgozásra kerülő tartalom álljon összhangban. Az óraszámot a legkisebb tematikai egységhez kell megadni. A programon belül párhuzamosan szervezett résztémák óraszámait jelölje egyértelműen a tematikai táblázatban (3.1.1. pont)

2.7. A továbbképzés végére teljesítendő tartalmi követelmények

A továbbképzés tartalmi követelményei pontosan és egyértelműen megfogalmazzák a továbbképzés végén elvárható eredményeit, a konkrét ismereteket, amelyeket a részvevőknek el kell sajátítaniuk, a jártasságokat, készségeket, képességeket, amelyeknek a birtokába kell jutniuk, a tudást, kompetenciát, amellyel rendelkezniük kell.

(Tréningjellegű továbbképzés esetén a követelmények szemléletbeli, attitűdbeli változásra is vonatkozhatnak. Ennek azonban mérhetőnek kell lennie, amelyről az alapítónak kell gondoskodnia.)

A követelmény akkor reális, ha a hozzárendelt idő, a tananyag, a tevékenységek (az elsajátítási alkalmak, módszerek), valamint az előírt ellenőrzési és értékelési eljárások összhangban vannak.

A követelményekben azokat a konkrét elvárásokat kell rögzíteni, amelyek teljesítése a program résztvevője számára az adott továbbképzés sikeres befejezését jelentik.

A követelmények teljesítésének mérhetőnek vagy más módon megítélhetőnek, illetve értékelhetőnek kell lennie.

Konkrét követelményeket fogalmazzanak meg: pl. tudjon, ismerjen meghatározott tartalmakat, legyen képes elemezni, kiválasztani, összehasonlítani, definiálni, alkalmazni, azonosítani, megnevezni, mérni, rendszerezni, szervezni stb. adott dolgokat.

A tartalmi követelményekben nem lehet elvárni olyan teljesítményt, amelyet a továbbképzés nem fedett le valamilyen módon.

A követelmény és a tananyag ne keveredjen. A tananyag megadja, hogy mit oktat a program, a követelmény pedig arra ad választ, ami a résztvevőtől elvárható a program elvégzését követően. A tartalmi követelmények a célok, és a program részletes leírása alapján legyenek reálisan megvalósíthatóak. Olyan képességeket és beállítódásokat ne fogalmazzon meg követelményként, amelyek az adott továbbképzés segítségével fejleszthetők ugyan, de nem alakíthatók ki. (pl. „toleráns viselkedés kialakítása") Reálisabb ilyenkor az adott képesség, bizonyos szintű fejlődését elvárni.

Tréningjellegű továbbképzés esetén a követelmények például a következők lehetnek:

- Hozza be személyes tapasztalatait a tréning megvalósulási folyamatába.
- Az új információkat integrálja saját tapasztalataiba.
- Legyen nyitott a visszajelzések fogadására, beépítésére.
- Legyen képes visszajelzést adni saját és mások működéséről egyéni és csoportszinten.
- Tudatosodjon benne saját viselkedésének hatása csoportban.
- Fejlődjön a résztvevőben a visszacsatolás adásának-kapásának képessége.

2.8. A továbbképzésen elsajátítottak záró ellenőrzési módjának megnevezése, leírása, valamint az értékelés szempontjainak meghatározása

A továbbképzésen elsajátított ismeretek, tudás, képességek ellenőrzési módjai pontosan értelmezhetőek, a megvalósításhoz kellően kifejtettek legyenek, kitérve a beadandó dokumentum terjedelemére, a beadás határidejére és az értékelési szempontokra.

Az ellenőrzésnek azt kell megállapítania, hogy a résztvevő teljesítette-e a program tartalmi követelményeit. Az ellenőrzés módját az határozza meg, hogy milyen természetű feladathelyzetekben, milyen teljesítményekben és megnyilvánulásokban lehet megbízható információhoz jutni a követelmények teljesítéséről.

Itt fejtse ki, hogy milyen módon és formában ellenőrzi, és milyen szempontok szerint értékeli a követelmények teljesítését.

A programalapítónak ügyelnie kell arra, hogy az ellenőrzés formája megfeleljen a kitűzött célnak és követelménynek, valamint az alkalmazott módszereknek.

Tréningjellegű továbbképzés esetében az ellenőrzés formája reflexiós levél, amelynek tartalmaznia kell az alapító által megadott szempontokra adott válaszok mellett a résztvevő személyes tapasztalatait.

2.9. A továbbképzés tartalmi területek szerinti besorolása

A tartalmi terület meghatározása a program nyilvántartásához közöl tájékoztató jellegű információkat. A pedagógusok, a programalapító és a programindítók (szervezők) közös érdeke, hogy az engedéllyel rendelkező továbbképzéseket a megfelelő tartalmi terület alatt találják meg.

2.10. Intézménytípus megjelölése, amelyben dolgozó pedagógusok számára ajánlott a továbbképzés

Az intézménytípus meghatározása arra vonatkozik, hogy a továbbképzést mely szinten és ezen belül mely évfolyamokon dolgozó pedagógusok számára ajánlja az alapító. Az iskolai évfolyamok megadásánál az 1—13. évfolyamjelölésen belül a megfelelőt kell alkalmazni.

E pont kitöltésekor célszerű ellenőrizni, hogy a 2.3. pontban megnevezett munkakörök, a 2.4. pontban szereplő célcsoportok, a 2.5. pontban meghatározott szakképzettségek és a 2.10. pontban megjelölt intézménytípusok koherensek legyenek.

2.11. A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez, illetve valláshoz vagy világnézethez?

A továbbképzés kötődik-e meghatározott kerettantervhez vagy helyi tantervhez?

A kérelem e pontja lehetőséget ad az alapító számára, hogy megjelölje, kapcsolódik-e tartalmilag a továbbképzés valamely tantervhez. Tartalmi kapcsolat esetén a keret- vagy helyi tanterv pontos megnevezését, címét kell e pontban megjelölni.

A továbbképzés ismeretanyaga kötődik-e valamely valláshoz, világnézethez?

E pontnál igen válasz esetén egyértelműen szükséges megjelölni a vallási/világnézeti hovatartozást, mivel ez a pedagógusok részvételi szándékkal kapcsolatos döntését jelentősen befolyásolhatja.

2.12. A továbbképzés során indítható csoport létszáma

A minimális csoportlétszám megadása azért lényeges, mert az érdeklődő pedagógusok itt kaphatnak információt arról, mekkora csoportlétszám elérése esetén indul el a program. Fontos, hogy a minimális csoportlétszám igazodjon a tervezett munkaformához. (pl.: minimum 3 fővel nem tervezhető nagy és kiscsoportos munkaforma)

A maximális csoportlétszám megadása a csoportbontások tervezése, a különböző módszerek, munkaformák megvalósításához szükséges optimális létszám meghatározása miatt fontos.

Tréningjellegű továbbképzés esetén az optimális létszám 15 fő. A 18 fő feletti csoportlétszám szakmailag nem elfogadható.

2.13. A tanúsítvány kiadója

Az alapító joga meghatározni, hogy a program elvégzését tanúsító dokumentumnak ki legyen a kiadója.

A Rendelet 6.§. (11) bekezdése a következő kötöttségeket tartalmazza:

„A továbbképzés szervezője évente újrakezdődő sorszámmal ellátott tanúsítványt állít ki a továbbképzésben való eredményes részvételről, amely tartalmazza a továbbképzésben részt vevő nevét, születési családi és utónevét, születési helyét és idejét, a továbbképzés megnevezését, a tanórai foglalkozások számát, a továbbképzés szervezőjének hivatalos nevét, székhelyét, a továbbképzési program alapítási engedély számát, a továbbképzés idejét és helyszínét, a tanúsítvány kiállításának helyét és keltét, a továbbképzésért felelős aláírását, valamint a tanúsítvány kiadója cégszerű aláírását. A tanúsítványon fel kell tüntetni, hogy az munkakör betöltésére nem, tevékenység folytatására jogszabályban meghatározott egyéb feltételek fennállása esetén jogosít."

A Rendeletben foglaltakon túl lehetőség van egyéb kikötések megfogalmazására is.

2.14. A szakvizsgába történő beszámítás lehetősége

Az alapítónak lehetősége van jelölni, hogy pedagógus szakvizsgába beszámítható-e a program elvégzése.

A Rendelet 7. § (3) bekezdése tartalmazza beszámítás esetén csatolandó mellékleteket.

„Ha a továbbképzési program teljes egészében a szakvizsgára történő felkészítés oktatási és tanulmányi követelményeire épül úgy, hogy a továbbképzés követelményeinek teljesítése a szakvizsgára történő felkészülésbe beszámít, a kérelemhez a következőket kell csatolni:

a) a felsőoktatási intézménynek a szakvizsgára történő felkészítésre vonatkozó oktatási és tanulmányi követelményét,

b) a kidolgozó felsőoktatási intézmény nyilatkozatát arról, hogy milyen ismereteket számít be a szakvizsgára történő felkészítésbe,

3. A továbbképzés tartalmára vonatkozó részletes információk

3.1. A továbbképzés részletes tematikája

Az akkreditációs vizsgálat középpontjában a program részletes tematikája áll. Ennek a fejezetnek kell tartalmaznia mindazokat az információkat, melyek alapján a program megvalósíthatósága megítélhető.

A részletes tematika szerzői jogi védelem alá tartozik, ezért sem az OH, sem az EMMI nem hozhatja semmilyen formában nyilvánosságra a kérelemnek ezt a részét, és nem használhatja fel ezeket (névtelen értékelő elemzéseken kívül) a programalapító írásbeli engedélye nélkül.

A kérelmek vizsgálata és tárolása a titokvédelmi szabályok betartása mellett történik. A jogi védelem lehetővé teszi, hogy a programalapító valódi tulajdonosként rendelkezzen programjával. Dönthet arról, hogy programját az általa szabott feltételek mellett átadja megvalósításra más indító részére, illetve saját felelősségére minőségbiztosítási eljárásai alapján javítja.

3.1.1. A program részletes leírása

A program részletes leírása az akkreditációra beadott továbbképzési program egyik legfontosabb része, ezért a kérelem ennek teljes kifejtését várja el az alapítótól. A program részletes tematikáját a táblázat szerkezete szerint kell elkészíteni.

Táblázati mezőt lehetőség szerint ne hagyjon üresen, amennyiben nem kíván információt közölni, egyértelműen jelezze („nem szükséges", „nem jellemző" stb. módon).

A tematikai egységek számát – a program sajátosságai alapján – a programalapító határozza meg. Technikailag a táblázati mező igény szerint bővíthető, a sorok száma növelhető.

A táblázat első oszlopa a tematikai egységek logikai egymásra épülésének áttekintését, vízszintes sorai pedig a megvalósíthatóság feltételeinek vizsgálatát teszik lehetővé.

Az egyes részeken belül egyértelműen meg kell jeleníteni az alkalmazott munkaformákat, a segédeszközöket, az ellenőrzés gyakoriságát és módját, az értékelés szempontjait, az elméleti és gyakorlati foglalkozások óraszámát.

Javasoljuk, hogy a táblázatot vízszintes irányban, soronként haladva töltsék ki. A PedAkkred rendszer automatikusan sorszámozza a sorokat, a sorszám oszlopban a nyilak segítségével van lehetőség az alszámok beállítására.

1. oszlop: A továbbképzés tematikai egységeinek megnevezése; a tematikai egységek, résztémák, altémák megnevezése; a legkisebb tematikai egység tömör tartalmi kifejtése

Az önálló tematikai egységek egymásra épülése adja meg a program menetét. A tartalmi kifejtésnél a választott résztémák és altémák a program szakmai tartalmát megjelenítő részegységek halmazait és részhalmazait jelentik. A résztémák és altémák meghatározásának és kifejtésének a program szakmai logikája mentén kell történnie, oly módon, hogy ebből egy kívülálló számára is világossá váljon a szakmai tartalom minden fontos eleme.

Az 1. oszlop kitöltése nemcsak a témakörök címszerinti felsorolását igényli, hanem a legkisebb tematikai egység rövid tartalmi leírását is.

Amennyiben a tematikai egységek csak résztémákból állnak, a résztémákat meg kell nevezni, és ki is kell fejteni. Amennyiben a résztémákat további altémákra bontják, a résztémákat elég csak megnevezni, és az altémákat kell tömören kifejteni.

A továbbképzés fő tematikai egységeinek megnevezése esetében a 2-7. oszlop maradjon üresen. Felhívjuk figyelmét, hogy az 1. oszlopban ne számozza meg az egyes tematikai egységeket. A sorszámozás csak a sorszám oszlopban végezhető.

A tematika struktúrált szerkezete:

1. tematikai egység
1.1. Résztéma
1.1.1. Altéma (tömör tartalmi kifejtés)
1.1.2. Altéma (tömör tartalmi kifejtés)
stb.

2. oszlop: A megfelelő tematikai egységekhez tartozó módszerek, munkaformák és tevékenységek megnevezése és tömör jellemzése

A módszerek és munkaformák megnevezésének az a célja, hogy a résztvevők tanulását segítse, az aktív tanulás eszközeit használja, valamint az adott téma legoptimálisabb feldolgozási módját tegye lehetővé.

A továbbképzési cél teljesülésében a módszernek is meghatározó szerepe van. A módszerek megnevezésekor olyan eljárásokat kell bemutatni, amelyek alkalmasak arra, hogy a továbbképzés résztvevői képesek legyenek teljesíteni a tartalmi követelményeket, s azáltal elérhető legyen a továbbképzés célja is.

A programalapítója fogalmazza meg a témák feldolgozásának módszereit és munkaformáit. Tekintve, hogy a tematikai egységeken belül más-más munkaforma és módszer lehetséges, ezeket a résztémákhoz/altémákhoz (a legkisebb tematikai egységhez) rendelten szükséges feltüntetni.

Amennyiben a programalapító eltérő csoportlétszámot, heterogén csoportösszetételt vagy több iskolatípust is megjelölt, akkor a különböző csoportösszetételből adódó módszertani eltéréseket is a módszerek/munkaformák oszlopban kell jeleznie. Itt kell leírni, ha az eltérő csoportösszetételből módszertani eltérések is adódnak. A módszer, munkaforma meghatározásakor a tartalomra, gyakorlatra, feladatra, stb. utaló jelzés is szükséges.

3. oszlop: Az ismerethordozók, tananyagok segédeszközök, taneszközök, egyéb a tanításhoz szükséges tárgyi eszközök megnevezése és a tartalomra is utaló jellemzése a tematikai egységekhez tartozó munkaformánként

A részletes tematika 3. oszlopában azokat a konkrét taneszközöket és segédeszközöket kell felsorolni, amelyeket az adott témához kapcsolódóan használni kell, és amelynek segítségével a feltüntetett módszerek és munkaformák kivitelezhetőek.

Az ismerethordozók, tananyagok, segédeszközök, taneszközök, egyéb tárgyi eszközök felsorolása akkor tekinthető egyértelműnek, ha a tartalomra utaló meghatározás vagy jellemzés is kifejtett.

Blended/folyamatba ágyazott továbbképzés esetében a nem kontaktórák tanulási útmutatójának és a szakmai támogatásának elérhetőségét is meg kell adni.

Amennyiben a programalapító úgy ítéli meg, hogy valamelyik tematikai egységhez nem szükséges segédeszköz, azt egyértelműen jelezze a táblázatban (nem szükséges, nem jellemző stb. módon).

4-5. oszlop: Az ellenőrzés módja, az értékelés szempontjai tematikai egységenként

A tematikai egységekhez rendelhető ellenőrzési módok és a hozzájuk tartozó értékelési szempontok szerepe az, hogy mind a résztvevőknek, mind a képzőnek időben visszacsatolást adjon a továbbképzés eredményességéről, a követelmények várható teljesüléséről. E két oszlopot együttesen kell kezelni. Ha az adott tematikai egységnél megjelöli az ellenőrzés módját, abban az esetben a hozzá tartozó értékelési szempontokat is határozza meg. 30 órás továbbképzés esetén nem kötelező közbeiktatott ellenőrzést, értékelést tervezni.

Amennyiben a programalapító úgy ítéli meg, hogy valamelyik tematikai egység esetében nem kíván élni ellenőrzéssel, azt egyértelműen jelezze a táblázatban (Pl.: nem szükséges)

A tréningjellegű továbbképzés esetében a nap végén értékelniük kell a résztvevőknek az addigi folyamatot, és ennek módjait és szempontjait meg kell jelenítenie a 4. és 5. oszlopban.

Az ellenőrzési módok és értékelési szempontok legyenek alkalmasak a résztvevők tudásának objektív megítélésére.

6-7. oszlop: A tematikai egységenkénti foglalkozások és a munkaformák óráinak száma

Az elmélet és a gyakorlat óraszámait külön oszlopban kell feltüntetni, oly módon, hogy logikailag kapcsolódjon a – 2. oszlopban – már meghatározott módszerekhez, munkaformákhoz, tevékenységekhez.

Az óraszámba nem számítható be a házi feladat készítésére, az otthoni tanulásra fordított idő a vizsga vagy záró dolgozat időtartama, illetve a minőségbiztosításhoz kapcsolódó elégedettségi kérdőív kitöltése.

A tréningjellegű továbbképzés esetében az elmélet nem haladhatja meg az összóraszám 25%-át. Gyakorlati munkaformának csak az tekinthető, amikor a tevékenységeket a résztvevők maguk végzik.

Blended/folyamatba ágyazott továbbképzés esetében a nem kontaktórák jelölése a tematikai egységben egyértelműen jelenjen meg.

Az óraszámokat kerek órákban kell megadni. A Rendelet 5. § (1) bekezdésében rendelkezik arról, hogy *„a tanórai foglalkozások időtartama negyvenöt perc”.*

3.1.2. A továbbképzés teljesítésének formai követelményei

A programalapító itt kikötheti a hallgatók kötelező részvételének minimális százalékát (megállapíthatja a hiányzás maximális mértékét), és meghatározhatja, milyen egyéb feltételeket kell teljesíteniük (pl. hospitálás, terepgyakorlaton való részvétel, írásbeli dolgozat terjedelme, beadása határideje stb.). Ugyancsak itt szükséges kifejteni azt is, hogy a tematikai egységenként való értékelés és a záró értékelés milyen szerepet játszik a tanúsítvány kiadásában.

Formai követelmény a részvételen túl, a képzés során előírt dokumentumok határidőre történő beadása is. Az aktív részvétel nem minősül formai követelménynek.

Tréningjellegű továbbképzés esetében a 100%-os részvétel mellett minden résztvevőnek reflexiós levelet is be kell adni.

3.1.3. A résztvevők számára kötelező szakirodalom jegyzéke

A kötelező szakirodalom meghatározásánál meg kell nevezni azt az előírt (kötelezően feldolgozandó) irodalmat, amely biztosítja a továbbképzés tartalmi követelményeinek teljesítését. Közölni kell a pontos könyvészeti adatokat: szerző(k), szerkesztő, cím, kiadó, helység, évszám és az elolvasandó oldalak száma (-tól –ig). Teljes mű esetében is tüntesse fel az elolvasandó oldalak számát.

Egyértelműen jelezze, ha nem rendelhető szakirodalom a továbbképzéshez (pl. készségfejlesztő tréning). A kötelező irodalomban csak akkor tüntethetők fel idegen nyelven írott anyagok, ha az idegen nyelv ismerete a jelentkezés feltételénél is szerepel.

Interneten található irodalom esetén a pontos webcímet szükséges megadni.

3.1.4. A résztvevők számára ajánlott szakirodalom jegyzéke

Ide tartozik azoknak a szakanyagoknak a megnevezése, amelyek általános áttekintést nyújtanak a továbbképzés tartalmával összefüggő tudományterületekről, azok tematikus elágazásairól, aktuális problémáiról. Az ajánlott irodalom nem azonos a program témájának bibliográfiájával, hanem ajánlás a résztvevők számára, mit érdemes tanulmányozniuk a téma mélyebb megismeréséhez.

3.2. A teljes program lebonyolításához szükséges személyi feltételek meghatározása (tantervi egységenként vagy ha minden tematikai egységet azonos végzettségű előadókkal meg lehet valósítani, akkor elég egy sorban feltüntetni valamennyi tematikai egységhez tartozó személyi feltételt)

A táblázat pontos kitöltése akkor is szükséges, ha az alapító maga akarja szervezni a továbbképzést. A személyi feltételeket a tematikai egységekhez és/vagy az adott egységhez tartozó munkamódszerekhez kell

hozzárendelni. Itt határozhatja meg az alapító, hogy a továbbképzés célja, tartalma, követelményei, módszerei milyen kompetenciájú képzőkkel, illetve segítő közreműködőkkel valósítható meg eredményesen.

A megadott táblázat kitöltése akkor megfelelő, ha meghatározza a továbbképzés levezetéséhez szükséges hozzáértés feltételeit: a végzettséget (pl. egyetem, főiskola), szakképzettséget (pl. biológia szakos tanár, pszichológus), szakterületet (pl. környezetvédelem, vezetőképzés) és a szükséges – években is meghatározott – gyakorlati tapasztalatot (pl. felnőttoktatási gyakorlat, csoportvezetői, tréneri, szupervízori gyakorlat).

Tréningjellegű továbbképzés esetében a trénernek legalább 3 éves tréningvezetői gyakorlattal vagy 5 dokumentáltan megtartott tréning tapasztalattal kell rendelkeznie.

Blended/folyamatba ágyazott továbbképzés esetében a konzulensi szerepnek is meg kell jelennie.

A táblázat utolsó két oszlopában a további közreműködők (laboráns, rendszergazda, technikus, társtréner, asszisztens stb.) képzettségét és feladatait szükséges feltüntetni.

Ne konkrét személyek beazonosítása történjen, hanem a feladat ellátására alkalmas általános személyi feltételeket határozzon meg.

3.3. A teljes program lebonyolításához szükséges általános tárgyi feltételek megnevezése

A tárgyi eszközök pontos megadására akkor is szükség van, ha az alapító maga kívánja szervezni a továbbképzést. A 3.3.1. ponttól a 3.3.6. pontig, a tárgyi feltételeket, eszközöket úgy kell meghatározni, hogy illeszkedjen a továbbképzés céljához, tartalmához, követelményeihez, módszereihez stb., és egyben a szükséges és az elégséges feltételeket egyaránt biztosítsa a továbbképzés eredményes szervezéséhez.

3.3.1. Az infrastrukturális alapfeltételek és információhordozók jellemzése

A továbbképzés tematikájához kapcsolódó, a megvalósításhoz szükséges valamennyi eszközt fel kell sorolni: pl. digitális tábla, laboratóriumi felszerelések, projektor stb.

Az infrastrukturális alapfeltételek között szerepeltetni szükséges valamennyi, a tematika 3. oszlopában megjelenő információ hordozót.

3.3.2. Az informatikai alapfeltételek jellemzése

A továbbképzés tematikájához kapcsolódó, megvalósításához, kivitelezéséhez nélkülözhetetlen számítógépek száma, programok és tartozékok pontos felsorolása és pontos megnevezése szükséges. (Az informatikai jellegű programok esetében javasolt a résztvevőnkénti egy számítógép biztosítása)

3.3.3. A továbbképzés helyszínének jellemzői, alapfelszereltsége

A helyszín(ek) feltételeit szükséges megadni (száma, befogadóképessége, berendezési tárgyai) úgy, hogy a továbbképzés megvalósítható legyen.

Itt kell jelezni a csoportmegosztásból adódó igényeket és speciális szakképzés esetén a szaktanterem létszámhoz szabott, elvárt berendezéseit, vagy a részben eltérő helyszínek jellemzőit (pl. hospitálás a képzéstől eltérő helyszínen)

Blended/folyamatba ágyazott továbbképzés esetében a szükséges külön feltételeket is meg kell adni.

A következő három pontban kell megosztani az alapító, az indító (szervező) és a programban résztvevő pedagógusok között a részletes tematika valamennyi tananyagát, segédeszközét, taneszközét és egyéb, a tanításhoz szükséges tárgyi eszközét. Mivel a program szakmai tartalmáért az alapító felel, a tartalomra vonatkozó segédanyagokat az alapítónak célszerű biztosítania. A 3.1.1. táblázat (3. oszlop) minden eszközét szerepeltetni kell valamelyik pontnál, akkor is, ha az alapító maga kívánja szervezni a továbbképzést.

Blended/folyamatba ágyazott továbbképzés esetében, ha ez releváns, akkor a képzéshez szükséges informatikai felületek elérhetőségét is biztosítani kell.

3.3.4. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az alapító biztosít az indító és a résztvevő számára.

3.3.5. Azoknak az eszközöknek, segédanyagoknak és tananyagoknak a megnevezése, amelyeket az indítónak (szervezőnek) kell biztosítania a résztvevő számára

3.3.6. Azoknak az eszközöknek a megnevezése, amelyeket a résztvevők biztosítanak.

Blended/folyamatba ágyazott/távoktatási képzés esetében a résztvevők nem kontakt óráinak feltételeit is meg kell határozni..

4. Minőségbiztosítási kötelezettségek és tevékenységek

Az itt közölt információkat az alapító egy meghatározott eljárásrend alapján feldolgozza, és a továbbképzési program módosítására, javítására hasznosítja.

Az alapító ebben a fejezetben fogalmazhatja meg, hogy a program beválását milyen eszközökkel vizsgálja, s a program beválásáról milyen gyakran kér visszajelzéseket. A beválás vizsgálata segíti leginkább az alapítót abban, hogy a program tartalmát, módszereit, eszközeit tovább javítsa, fejlessze.

Az alapító – saját minőségbiztosítási eljárásainak megfelelően – a kötelezően előírt információgyűjtésen túl más információk eljuttatását is megkövetelheti az indítótól (szervezőtől). A programalapítónak ügyelnie kell arra, hogy olyan visszajelzési eljárásokat válasszon, amelyek a résztvevők és a programban oktatók személyiségi jogait nem sértik, valamint az adatvédelemmel kapcsolatos kötelezettségeket is be kell tartania.

4.1. Az alábbi információkat kötelező rendszeresen gyűjteni a résztvevőktől:

- a program résztvevőinek a program tartalmával kapcsolatos véleményéről;
- az oktatás tárgyi feltételeinek megfeleléséről (általános feltételek, eszközök, segédletek, kötelező irodalom);
- az alkalmazott oktatási módszerek megfeleléséről;
- az oktatók munkájáról;
- a szervezés módjáról;
- a résztvevők ellenőrzéséről és a követelmények teljesítésének módjáról.

Az alapítónak szükséges bejelölnie, hogy a fenti információgyűjtési kötelezettséget tudomásul vette.

4.2. Milyen eszközöket és eljárásokat használjon a program indítója (szervezője) a továbbképzésről szóló visszajelzések gyűjtésében?

Az előző (4.1). pontban megjelölt információkat a program indítója (szervezője) különböző mérési, értékelési eszközök és eljárások segítségével gyűjtheti össze. Amennyiben a programalapító nem kívánja átadni a szervezés jogát más szervezetnek, ebben a pontban azt szükséges rögzítenie, hogy a 4.1. pontban jelzett információkat milyen eszközökkel kívánja begyűjteni saját maga számára.

A résztvevők visszajelzési lehetőségei többféle formában valósulhatnak meg: kérdőíves módszer, csoportos konzultáció, egyéni interjú, kiscsoportos megbeszélés, esszéjellegű visszajelzés, problémaládák elhelyezése stb.; tréningjellegű továbbképzés esetében kérdőíves módszer, reflexiós levél.

4.3. Milyen formában és milyen gyakorisággal tájékoztassa az indító (a szervező) az alapítót a begyűjtött információkról?

E pontban az alapító rögzíti, hogy milyen módszert, eszközt és milyen gyakoriságot vár el az indítótól (szervezőtől) az információk eljuttatásában.

4.4. Milyen eljárást követ az alapító, amikor a programot folyamatosan javítja, módosítja a továbbképzés résztvevőinek, oktatóinak és indítóinak (szervezőinek) visszajelzései alapján?

E pontban szükséges felsorolni azokat a tevékenységeket és munkaformákat, melyekkel az alapító feldolgozza az indítótól (szervezőtől) kapott résztvevői visszajelzéseket. Érdemes kitérni a szervező vagy a szervező oktatóinak lehetséges bevonására, a feldolgozás gyakoriságára és az alapítási dokumentum módosításának tervezett időpontjára.

4.5. Egyéb feltételek, amelyek biztosítják a továbbképzés egyenletes minőségét és a minőség javítását

Az alapítónak, mint a program tulajdonosának joga van előírni a szervező számára külön felkészítő továbbképzést, itt jelezheti részvételi igényét a programot záró ellenőrző-értékelő foglalkozáson, vagy kiköthet egyéb minőségellenőrző tevékenységet.

5. A program tartalmának rövid ismertetése

(A terjedelem maximum 1800 karakter, 30 sor.)

Ebben a fejezetben írhatja le az alapító, hogy a program tartalmáról milyen információkat kíván nyilvánosságra hozni a továbbképzési jegyzékben. A rövid összefoglalónak a program részletes leírásában (3.1.1.) közölt információkra kell épülnie.

A program rövid tartalmi összefoglalójának szerkezete:

- A továbbképzés indokoltságának, szükségességének bemutatása.
- A tematikai egységek tartalmának és a hozzájuk tartozó módszerek, munkaformák rövid összefoglalása.
- A továbbképzés specialitásainak kiemelése (terepgyakorlat, hospitálás, utazás, iskolai munka stb.).
- A tanúsítvány kiadásának feltételei.

Dátum és aláírás

A programalapító az itt szükséges – hivatalos, jogi személyeknél cégszerű – aláírással a kérelemben közölt információk valódiságáért vállal teljes körű felelősséget, továbbá magára nézve elfogadja a kérelemben vállalt egyéb kötelezettségeket (pl. 4. rész: Minőségbiztosítási kötelezettségek és tevékenységek).

Ellenőrző lista:

Az alapítási csomagnak az alábbiakat kell tartalmaznia benyújtáskor		
Kérelem az alapítási engedély kiadásához		3 példány cégszerűen hitelesítve
1. sz. melléklet:	Pénzügyi adatlap	2 példány
2. sz. melléklet:	Igazgatási szolgáltatási díj befizetésének igazolása	2 példány

Speciális továbbképzésekhez előírt egyéb benyújtandó dokumentumok:

A Rendelet 7. § (2) a) pontban meghatározottak szerint a kérelemhez csatolni kell:

„az érintett országos nemzetiségi önkormányzat véleményét, amennyiben a továbbképzési program nemzetiségi óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, kollégiumi nevelésben részt vevők továbbképzése céljából készült"

A Rendelet 7. § (3) bekezdésében meghatározottak szerint:

„Ha a továbbképzési program teljes egészében a szakvizsgára történő felkészítés oktatási és tanulmányi követelményeire épül úgy, hogy a továbbképzés követelményeinek teljesítése a szakvizsgára történő felkészülésbe beszámít, a kérelemhez a következőket kell csatolni:

a) a felsőoktatási intézménynek a szakvizsgára történő felkészítésre vonatkozó oktatási és tanulmányi követelményét,

b) a kidolgozó felsőoktatási intézmény nyilatkozatát arról, hogy milyen ismereteket számít be a szakvizsgára történő felkészítésbe,

Budapest, 2016. február

Oktatási Hivatal
Tanügy-igazgatási és Köznevelési Hatósági Főosztály
Köznevelési Akkreditációs és Nyelvvizsgáztatási Akkreditációs Osztály

3. melléklet
A tesztkurzus tervezete és a módosított képzési terv

Az eredeti képzési terv

30 óra (30x45 perc; a szünetek nem számítanak a 30 órába, az otthoni feladatok sem)
1. képzési alkalom – saját élmény
2. képzési alkalom – módszertani blokk. eszköztár
30 órás tréningjellegű továbbképzés esetén: 7,5 óra elmélet és 22,5 óra gyakorlat lehet

1. képzési alkalom

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszközök
Május 19. Péntek		5 óra (5×45')		kamera
15.00-16.00	60 perc	2	– a képzés ismertetése – keretek (ikonok a flipcharton: nyitottság, rugalmasság, időkeretek, bizalom, véleményem szerint, érzelmi témájú, adjunk teret másoknak is – két fül egy száj, ...) – trénerek bemutatkozása – résztvevők bemutatkozása (szociális témájú képek alapján – mindenki választ 1-2 képet, ami valamilyen okból kifolyólag közel áll hozzá, ezen keresztül bemutatkozás) – cél megfogalmazása.	flipchart, filctollak, szociális képek laminálva

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszközök
16.00-17.00	60 perc		Térbeli skálán hol helyezkedsz el a szociális érzékenységet illetően? Tréning legvégén visszatérünk ugyanehhez a skálához Szociális játék/ok (ebből választunk lehetőség szerint- egyszerű gyakorlatok, akár használhatóak gyerekekkel is) – rajzolás kéz hagyományos használata nélkül (kérlek, rajzolj egy számodra fontos tárgyat/ állatot. Rajzolás közben nem foghatod a kezedbe hagyományos módon a filctollat) – ráhagyatkozás mások irányítására (vakvezetős páros gyakorlat- válassz egy párt magadnak, akiben megbízol, egyikőtök vak, másikótok segíti őt-második körben csere) Előtte megbeszéljük hogy kell vezetni a másikat: pl. megkérdezem, hogy segíthetek-e, mindent előre mondok , hol fogom meg, határozottan irányítom, (buszos szituáció, valaki a buszról odamutat egy szabad helyre a vak embernek, hogy ott egy üres hely- egyrészt jó, mert nem tekinti sérültnek, másrészt nem túl informatív) – kézbe csapni (résztvevők két oszlopba állnak bizonyos távolságra, adott pontról indulva, vakon egyénileg mindenki elsétál a trénerig és megpróbál belecsapni a tréner kitartott tenyerébe) Több körben megtapasztalás – szóátadós artikulációval: 2-3 oszlopban állnak a résztvevők, tréner elindít egy-egy szót minden csoportnak pl. csillag, asztal, csak artikulációval egyesével „átadják" egymásnak a szót, max. 2x lehet ismételni. Megnézzük, hogy mi lesz a végére. – sakktábla párosával , magnóból utasítás, követni kell a hangot, B1et cseréld ki az F2-vel stb. egyre gyorsabban jönnek utasítások, több körben. Mennyire tudja követni? tapasztalatok megosztása	A4es papír, filctoll mindenkinek sakktáblák (2 emberenként 1 db, felállított figurákkal), előre felvett hangfelvétel
17.00-18.30	90 perc	2	Erősségek / Gyengeségek Személyes tapasztalatot osszon meg (ő miben gyenge, tapasztalat szoc. helyzetekben, hátrányos helyzettel stb.) 2 körben – 1. körben páros gyakorlat: saját erősségek, fejlesztendő terület – 10 -10 darab, egyénileg írja fel egy papírra és a párosnak egy közös pont nagycsoportban való megosztása (plusz tapasztalatok értékelése- általában a pozitivumokat nehezebben látjuk meg, a negatív lista megy könnyebben) – 2. körben kiscsoportos munka: hogyan tudom a diákokban az erősségeket/ gyengeségeket előhozni / támogatni esetmegbeszélés	mindenkinek 2 db post-it, toll
18.30-18.45	15'		szünet	
18.45-19.30	45'	1	napzáró reflexiós kör	labda
	4,5 óra	5		

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszköz
Május 20. Szombat		10 óra 10×45’		
9.00-09.30	30’		Napi bevezető gyakorlat: Több fordulós labdagyakorlat – 1. körben állnak a résztvevők, kijelöljük az első embert, akitől elindul a labda, mindenkinél jár, a végén hozzá visszaérkezik, kijelöljük az útvonalat (melletted lévőnek nem dobhatod), és egyre gyorsítjuk a kört, időpréssel – 2. körben több labdával (váratlan változás) gyorsítjuk a kört – 3. körben csak az első ember foghatja kézzel a labdát, a végén hozzá kell visszakerülnie a labdának. Az első ember kivételével könyöktől lefelé a labdához senki más nem érhet hozzá.	3 db puha labda, stopper
9.30-10.30	60 perc	2	20 perces film: A pillangócirkusz, megbeszélése kb. 40 perc	
10.30-10.45	15 perc	szünet		
10.45-13.15	90 perc	2	Pozitív énkép önbizalom/ önbecsülés kérdésköre (kérdés a résztvevők felé: mi különbség a kettő között)- önmaga/ tanítványaival kapcsolatban önbizalom: a bizonyosság önnön képességeinkben és tetteinkben önbecsülés az, amikor érzékeljük önmagunk lényegét, és mélységesen ismerjük önnön értékeinket. Gyakori kombináció a nagy önbizalom, alacsony önbecsüléssel. Az alacsony önbecsülésű emberek azzal próbálnak kompenzálni, hogy keményebben dolgoznak másoknál és sajátos területeken kiemelkedők . Lehet valaki kiváló kolléga a munkában, aki tisztában van a képességeivel, és magabiztosan teljesít a szakterületén, ugyanakkor ugyanez az ember lehet nagyon bizonytalan és kételkedhet abban, hogy mások kedvelhetik-e. – Magas mérce csapdája – „kellene” vagy „szeretném” – bűntudat és szégyenérzet – félelem és depresszió – önsajnálat önbizalomról 4 perces kisfilm- Végtelen hit	
13.15-14.15	60’	ebéd		

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszköz
14.15-15.45	90’	2	Motiváció (filmről átvezetés) Kommunikációs eszközökkel – cipőfűző kötés/ négyzet levágás , csak minimál utasítással – széktartós gyakorlat korlátozásokkal(extra kártya, most nem szólalhatsz meg, mindenképp a te ötletednek kell érvényesülnie—csak kérdéseket tehetsz fel stb.) – értékelés pókhálóval? Játékkal, technikákkal, gyakorlatokkal Ld. Helga és Margó témái	
15.45-16.00	15 perc	szünet		
16.15-17.45	90 perc	2	Kommunikáció 2 szituációs játékok: lerobbant autó, megáll egy kocsi segíteni- kiszáll egy nő és egy vak ember, ez utóbbi autószerelő, nemrég vesztette el a látását, mit reagálsz? felszáll egy vak férfi a buszra, hogyan reagálsz?	
17.45-18.00	15 perc	szünet		
18.00-19.30	90 perc	2	Sport külső helyszínen pl. ülőröplabda Cél: gyakorlati, tapasztalati érzékenyítés reflexió	
	10,5 óra	10		

2. képzési alkalom

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszköz
Június 9. Péntek		5 óra (5x45')		
15.00–15.45	45 perc	1	– bevezető játék: előrelépéses gyakorlat: mindenki felsorakozik egy sorban. A tréner állításokat mond, ezek alapján lép előre vagy hátra mindenki a tréner által adott szerepek és utasítások alapján. Cél a hátrányos helyzet bemutatása. – Gyakorlat 2. Értő hallgatás gyakorlat A, B, C szereppel	
15.45–16.00	15 perc	szünet		
16.00–18.15	135 perc	3	élő könyvtár hajléktalan, alkoholista/drogos, roma, mozgássérült, beteg gyerek szülője, börtönviselt csoportokból 1-1 meghívott	
18.15–18.25	10 perc	szünet		
18.25–19.15	50 perc	1	értékelés, megbeszélés	
	4,25 óra	5		

Időbeosztás	**Perc**	**Blokk**	**Elmélet/Gyakorlat?**	**Eszköz**
Június 10. Szombat		10 óra (10x45')		
9.00–10.30	90 perc	2	minta óra – pedagógus szemmel, pedagógus tartja, a résztvevők az alanyok - mint diák vesz részt szerepekre felosztani a tanárokat mint résztvevőket (szerepjáték) alkalmas arra hogy problémás gyereket eljátsszon plusz értékelés, megbeszélés	
10.30–10.45	15 perc	szünet		
10.45–11.05	15-20 perc	2	módszertani könyv bemutatása hova fordulhat a tanár segítségért ha ő maga kevés – meg kell kapja listaként használati mód	

Időbeosztás	Perc	Blokk	Elmélet/Gyakorlat?	Eszköz
11.05–13.15	130 perc		kirekesztés (gyakorlat, játékkal, értékelés) tréneri szemmel, mint tanár vesz részt Játék: Örökölt lakás kiadó	(külön lapon, mindenkinek 1 listát nyomtatva)
13.15–14.15	60 perc	ebéd		
14.15–15.45	90 perc	2	Média szerepe Manipulációs kép, hír? Játék : Családi ebéd	kép kivetítés
15.45–16.00	15 perc	szünet		
16.15–17.45	90 perc	2	tanárok hogyan tudják motiválni a diákokat hogy szociális kezdeményezéseket csináljanak a tanár alulról jövő kezdeményezést észrevegyen és támogasson a diákok egymás közt h tudnak tenni (értő hallgatás, hogy tud olyan kérdést feltenni, ami ösztönöz, nem letorkolja a kezdeményezést) – projekttámogatás, motiválás hol kell beavatkozni, hol nem otthoni tesztfeladat értékelése (házi feladat értékelése) segíteni az osztályfőnöki órán túl 4 csoportban esetkiválasztás, esetmegbeszélés nyílt körben	
17.45–18.00	15 perc	szünet		
18.00–19.30	90 perc	2	Térbeli skála szociális érzékenységet illetően (visszatérés az első napi kérdéshez – van-e változás?) reflexiós levél plusz hallgatói kérdőív, tanúsítvány, lezárás	
	10,5 óra	10		

A módosított képzési terv
1. képzési alkalom
1. nap

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszközök
				Kamera
14.30-15.30	60p	Köszöntés, bevezetés A képzés ismertetése, a képzés szabályai (nyitottság, rugalmasság, időkeretek, bizalom, „véleményem szerint” típusú kommunikáció, érzelmi témájú képzés, érvényesülni hagyni másokat is) A trénerek bemutatkozása A résztvevők bemutatkozása	Ikonok felrajzolása a táblára (nyitottság stb. szimbólumai) Bemutatkozás: szociális témájú képek alapján. Mindenki választ 1-2 képet, ami valamilyen okból kifolyólag közel áll hozzá, ezen keresztül mutatkozik be.	Flipchart tábla, filctollak, laminált szociális témájú képek
15.30-16.15	45p	Térbeli skála: első és utolsó feladat, a tréning keretezése	A skálán hol helyezkedsz el a szociális érzékenységet illetően?	
16.15-16.30	15p	Szünet		
16.30-17.30	60p	Szociális játék/ok (egyet vagy többet, igény szerint, kiválasztunk) Játék és tapasztalatok megosztása	– Rajzolás kéz hagyományos használata nélkül – Ráhagyatkozás mások irányítására – Kézbe csapós játék – Szóátadós artikuláció – Sakktáblás játék	A4es papír, filctoll mindenkinek sakktáblák (2 emberenként 1 db, felállított figurákkal), előre felvett hangfelvétel
17.30-19.00	90p	Erősségek / Gyengeségek Személyes tapasztalat megosztása (páros és csoportos gyakorlat)	2 körben történik. – 1. körben páros gyakorlat: saját erősségek, fejlesztendő területek témában. 10 -10 darab erősség és gyengeség meghatározása egyénileg, majd ezek megosztása a párban. A páros beszélgetésről az egész csoport előtt is lesz beszámolás. – 2. körben kiscsoportos munka: hogyan tudom a diákokban az erősségeket/ gyengeségeket előhozni / támogatni	mindenkinek 2 db post-it, toll
19.00-19.10	10p	Szünet		
19.10-19.55	45p	Napzáró reflexiós kör		labda

2. nap

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
9.00-9.30	30p	Napi bevezető gyakorlat: Több fordulós labdagyakorlat	– 1. körben állnak a résztvevők, kijelöljük az első embert, akitől elindul a labda, mindenkinél jár, a végén hozzá visszaérkezik, kijelöljük az útvonalat (melletted lévőnek nem dobhatod), és egyre gyorsítjuk a kört, időpréssel – 2. körben több labdával (váratlan változás) gyorsítjuk a kört – 3. körben csak az első ember foghatja kézzel a labdát, a végén hozzá kell visszakerülnie a labdának. Az első ember kivételével könyöktől lefelé a labdához senki más nem érhet hozzá.	3 db puha labda, stopper
9.30-10.30	60p	Rövidfilm és reflexió (A pillangócirkusz 20p)	Közös megtekintés, majd értékelés két csoportban	Projektor, laptop, film, hangtechnika
10.30-10.45	15p	Szünet		
10.45-13.15	90p	Pozitív énkép; önbizalom/ önbecsülés kérdésköre	Kérdés a résztvevők felé: mi különbség a kettő között? Önmaga/ tanítványaival kapcsolatban Önbizalom: a bizonyosság önnön képességeinkben és tetteinkben. Önbecsülés: érzékeljük önmagunk lényegét, és mélységesen ismerjük önnön értékeinket. Gyakori kombináció a nagy önbizalom, alacsony önbecsüléssel. Az alacsony önbecsülésű emberek azzal próbálnak kompenzálni, hogy keményebben dolgoznak másoknál és sajátos területeken kiemelkedők. Lehet valaki kiváló kolléga a munkában, aki tisztában van a képességeivel, és magabiztosan teljesít a szakterületén, ugyanakkor ugyanez az ember lehet nagyon bizonytalan és kételkedhet abban, hogy mások kedvelhetik-e. – Magas mérce csapdája – „Kellene” vagy „szeretném” – Bűntudat és szégyenérzet – Félelem és depresszió – Önsajnálat – 4 pes kisfilm: Végtelen hit	Projektor, laptop, film, hangtechnika
13.15-14.15	60p	Ebéd		

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
14.15-15.00	45p	Motiváció (film megbeszélése)		
15.00-17.30	90p	Kommunikáció 1. Játékkal, technikákkal, gyakorlatokkal	Cipőfűző kötés/ négyzet levágás: feladatvégrehajtás minimál-utasítással (páros gyakorlat) Székhimbálás nevű játék; korlátozásokkal (extra kártyák: pl. „most nem szólalhatsz meg”, „mindenképp a te ötletednek kell érvényesülnie”, „csak kérdéseket tehetsz fel” stb.)	székek, kártyák, utasítások
17.30-18.00	30p	Szünet, helyszínváltás		
18.00-20.00	120p	Sajátélményű tanulás: közös tevékenység hátrányos helyzetű csoporttal együtt Cél: gyakorlati, tapasztalati érzékenyítés Reflexió	Sport külső helyszínen (pl. ülőröplabda sérültekkel)	Sporteszköz

2. képzési alkalom

1. nap

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
15.00-15.45	45p	Bevezető játék	Lépj előre, ha…. (Privilege walk)	Nagy terem, megfogalmazott állítások, start és cél vonalak

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
15.45-16.15	30p	Értő hallgatás	Gyakorlat A, B, C szereppel – 3-as csoportokba osztjuk a résztvevőket, mindenki eljátszik a játék során minden szerepet. – A: elmesél egy története, amit sikerként vagy kudarcként élt meg – B: röviden összefoglalja, mit értett meg A történetéből, mi a jelentése A szavainak. – C: reflektál A érzéseire, mit érezhetett a siker v. kudarc során. minél közelebb legyen az érzéseihez, annál inkább úgy érzi a beszélő, hogy értő fülekre talált. Lehet még egy körben, ahol a résztvevők kérdezéssel és visszaismétléssel (ha jól értettem…, nekem ez azt jelenti…) vezetik a beszélőt.	
16.15-16.30	15p	Szünet		
16.30-18.45	135p	Élő könyvtár	Hátrányos helyzetű, érintett személyek meghívása Pl. szenvedélybeteg, roma, állami gondozott, fogyatékkal élő (látássérült, hallássérült, értelmi sérült, autista stb.), volt fogvatartott stb. 20 pes szakaszokban, forgószínpadszerű beszélgetés kiscsoportban az érintett személyekkel	Elkülönített termek/helyiségek
18.45-18.55	10p	Szünet		
18.55-19.35	40p	Reflexió, értékelés, megbeszélés		

2. nap

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
9.00-10.30	90p	Modellóra bemutatása, elemzése Reflexió, értékelés	45 perces modellóra, amely keretében a résztvevők diákszerepben vannak jelen. A modellóra vezetője pedagógus. Bemutat néhány lehetséges témát/ felépített gyakorlatot, amelyet középiskolai diákokkal a szociális érzékenység témakörében alkalmazhatunk.	A végén kiosztjuk a modellóra tartalmi kivonatát.
10.30-10.45	15p	Szünet		

Időbeosztás	Perc	Elmélet/Gyakorlat	Részletek	Eszköz
10.45-13.15	45p	Módszertani könyv bemutatása	A képzés résztvevői számára összeállított módszertani könyv bemutatása: cél, tartalom, gyakorlatok.	Módszertani könyv
13.15-14.15	60 p	Ebéd		
14.15-15.45	90 p	Kirekesztés Gyakorlatok és reflexió	Kiadó lakás Leila története	
15.45-16.00	15 p	Szünet		
16.15-17.45	90 p	Projekttervezés: kiscsoportos munka. Olyan program kitalálása diákcsoport (pl. osztály számára), amelyen a diákok szociális kezdeményezőkészségét lehet fejleszteni.	A résztvevők feladata, hogy megtervezzenek egy témakörben egy fejlesztési ívet (diákoknak vagy tanártársaknak), amivel a szociális érzékenységet lépésről lépésre fejlesztik. Segítségnyújtásként: projekt eszközök, projekt tervezése lépéseinek bemutatása (Gantt diagram, brainstorming, konszenzus, tervezési szakasz lényege stb.) Majd kiscsoportos munka és a terv prezentálása. Cél, hogy konkrét tervvel és a lépésekre bontás ismeretével távozzanak a résztvevő pedagógusok A projekttervezés segít abban, hogy a pedagógusok a diákok alulról jövő kezdeményezéseit észrevegye, motiválja és támogassa.	projekttervezési segédletek (Gantt-diagram, célháromszög stb.)
17.45-18.00	15 p			
18.00-19.30	90 p	Szociális skála: értékelés. Hivatalos zárás: reflexiós levél, hallgatói kérdőív, tanúsítvány. Kérdések, megjegyzések.	A tréning elején használt térbeli skála a szociális érzékenység vonatkozásában ismételt használata, összehasonlítás: hol álltam a képzés elején hol állok most.	